

Budapest I. Kerületi
KOSZTOLÁNYI DEZSŐ GIMNÁZIUM

OM. azonosító: 035344

1012 Budapest, Attila út 135.
E-mail: titkarsag@kosztolanyigimnazium.hu
www.kosztolanyigimnazium.hu

Telefon/fax: +36/1/ 375-2282

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BUDAPEST I. KERÜLETI
KOSZTOLÁNYI DEZSŐ GIMNÁZIUM

1012 Budapest, Attila út 135-137.

2018. szeptember 1.

PREAMBULUM	4
Az iskola küldetésnyilatkozata, jövőképe	5
1. Nevelési program	6
1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai	6
1.1.1. Pedagógiai munkánkat meghatározó értékeink (hagyományaink, történetünk, pedagógiai alapelveink)	6
Tantárgyi hagyományaink	6
Ilyen tantárgyi hagyományok:	6
Jelképeink	7
Hagyományos rendezvényeink (1. sz. melléklet)	7
Hagyományos emléknepok, nemzeti ünnepek	8
Hagyományos versenyek	9
Hagyományos kirándulások (2. számú melléklet)	9
1.1.2. Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelés-oktatása érdekében	10
1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai	11
1.2.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai (4. sz. Melléklet - munkaköri leírások)	13
1.2.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	13
1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	14
1.3.1. Az értelmi nevelés	14
1.3.2. Az erkölcsi nevelés	16
1.3.3. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	17
1.3.4. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	17
1.3.5. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	18
1.3.6. Fenntarthatóságra, környezettudatosságra való nevelés	18
1.3.7. A testi és lelki egészségre nevelés és családi életre nevelés	20
1.3.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntességre nevelés	20
1.3.9. Médiatudatosságra való nevelés	21
1.3.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés	21
1.3.11. Pályaorientáció	21
1.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok (ld. 3. sz. melléklet)	22
1.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	23
1.5.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők	24
1.5.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók	25
1.5.3. Sajátos nevelési igényű tanulók	25
1.5.4. Tehetséges tanulók fejlesztése - tehetséggondozás	26
1.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	28
1.6.1. A nevelőtestület közössége	28
1.6.2. Az osztályközösség	29
1.6.3. A kosztolányis iskolai közösség	29
1.6.4. Az önkormányzás képességének kialakítása	30
1.7. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	31
1.8. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei	33
1.8.1. Tanulmányok alatti vizsgák	33
1.8.2. Osztályozóvizsga	33
1.8.3. Különbözeti vizsga	34
1.8.4. Javítóvizsga	34
1.8.5. Pótló vizsga	34
1.8.6. Évfolyamvizsga	35
1.8.7. Érettségi vizsgák	37
1.9. A felvétel és az átvétel helyi szabályai	37
1.9.1. Felvétel	37
1.9.2. Átvétel	38
1.9.3. Kilépés, tanulói jogviszony megszűnése, megszüntetése	38
1.10. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	39
2. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE	41
2.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői	41
2.2. Az iskolában tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámjai	41
2.2.1. Nyolc évfolyamos gimnázium helyi tanterve	41

2.2.2.Négy évfolyamos gimnázium helyi tanterve	47
2.3.A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	49
2.4.A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	50
2.5.A nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga	50
2.6.Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	51
2.7.A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	51
2.8.A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	52
2.8.1.A mindennapos testnevelés, testmozgás	52
2.8.2.A tanulók fizikai állapotának mérése	52
2.9.Érettségi vizsgatárgyak	53
2.10.A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése	54
2.10.1.Ellenőrzés	54
2.10.2.Értékelés	55
2.11.Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	59
2.12.A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	61
2.13.A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	62
2.14.A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az iskola településén élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag	62
2.15.A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	62
2.16.A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	63
2.17.A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek	63
2.18.A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek	65
3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MELLÉKLETEINEK ÉS FÜGGELÉKEINEK RENDJE	67
4. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	68

PREAMBULUM

Gimnáziumunk az I., a II. és a XII. kerület találkozási pontjában, a Széll Kálmán tér mellett található, ideális megközelítési lehetőséggel, számos történelmi és irodalmi emlékhely közelében. Iskolánk jelenleg Budapest I. kerületének egyik legnagyobb tanulólétszámú köznevelési intézménye.

Hivatalos adatok a 2017. január 12-i szakmai alapidokumentum alapján:

A köznevelési intézmény

1. Hivatalos neve: Budapest I. Kerületi Kosztolányi Dezső Gimnázium
2. Székhelye: 1012 Budapest, Attila út 135-137.
3. Alapító és a fenntartó
  - 3.1. Alapító szerv: Emberi Erőforrások Minisztériuma
  - 3.2. Fenntartó: Közép-Budai Tankerületi Központ
4. Típusa: gimnázium
5. OM azonosító: 035344
6. Köznevelési és egyéb alapfeladata
  - 6.1. 1012 Budapest, Attila út 135-137.
    - 6.1.1. gimnáziumi nevelés-oktatás
      - 6.1.1.1. nappali rendszerű iskolai oktatás
      - 6.1.1.2. évfolyamok: négy, nyolc
      - 6.1.1.3. sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása (beszéd fogyatékos),
      - 6.1.1.4. gyakorló iskolai feladat (együttműködésben: Eötvös Loránd Tudományegyetem, Károli Gáspár Református Egyetem, Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar)
    - 6.1.2. egyéb köznevelési foglalkozás
      - 6.1.2.1. tanulószoba
    - 6.1.3. iskola maximális létszáma: 520 fő¹
    - 6.1.4. iskolai könyvtár saját szervezeti egységgel

---

¹ A 2017. január 12-i szakmai alapidokumentum alapján, módosítása 680 fő-re folyamatban van

Az iskola küldetésnyilatkozata, jövőképe

„Az a tény, hogy anyanyelvem magyar és magyarul beszélek, gondolkozom, írok, életem legnagyobb eseménye, amelyhez nincs fogható... ebben az egyedülvaló életben csak így nyilatkozhatom meg igazán. Naponta sokszor gondolok erre. Épp annyiszor, mint arra, hogy születtem, élek és meghalok.” (Kosztolányi Dezső)

A Kosztolányi Dezső Gimnázium alapítói által választott mottó ma, a XXI. század elején is jó szívvel, büszkén vállalható. Akkor érezhetjük magunkat névadónk méltó utódainak, ha mindennapjaink természetes részévé válik anyanyelvünk, kultúránk megőrzése és ápolása, az anyanyelven elsajátított ismeretek, tudományok művelése és továbbadása, hiszen nyelv, tudat és lélek egymástól elválaszthatatlan, fejlesztésükre és harmóniájukra egész életünk során törekednünk kell.

Ezzel együtt Kosztolányi Dezső szellemiségét őrizzük és visszük tovább akkor is, ha más népek anyanyelvét elsajátítjuk, kultúráját megismerjük, tiszteljük, és ha képesek vagyunk közvetíteni nemzetek, nyelvek és kultúrák között akár itthon, akár Európában vagy a világ távolabbi tájain, hiszen ő is ezt vallotta: „Lélekben a nemzetek fölötti műveltséget, a nemzetek közötti megértést szolgálom.”

Célunk, hogy olyan széles körű általános műveltséggel, korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltségképpel rendelkező, érettségizett fiatalokat bocsássunk a felsőoktatás és a munka világába, akik e tudás és készségek alkalmazásával képesek a hagyományos nemzeti és erkölcsi értékeink megőrzése mellett a mai modern tudás- és információalapú társadalom kihívásainak megfelelni.

Képesek a közösségi szerepvállalásra, társadalmi toleranciára és együttműködésre, a természeti környezet megóvására, az egészséges életmód elveinek életvitelszerű alkalmazására, személyiségük testi-lelki harmóniájának fenntartására.

Törekednek az élethosszig tartó önművelésre, önismeretük, morális és esztétikai szemléletük fejlesztésére, önálló döntéshozatalra képes, autonóm személyiséggé válásra.

Támogatjuk, fejlesztjük tanulóink tehetségét, célunk, hogy mindenki megtalálja azt a területet, ahol tehetsége leginkább ki tud bontakozni. Törekszünk diákjaink motiválására változatos pedagógiai módszerek és tanulásszervezési eljárások és egyéni bánásmód alkalmazásával.

1. Nevelési program

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

1.1.1. Pedagógiai munkánkat meghatározó értékeink (hagyományaink, történetünk, pedagógiai alapelveink)

A Kosztolányi Dezső Gimnázium jogelőd iskolái az 1894-ben alapított Székesfővárosi Polgári Iskola, Attila utcai Általános Iskola és a Krisztinavárosi Általános Iskola.

Az intézmény a rendszerváltást követően, a megváltozott gazdasági-társadalmi igényeknek megfelelően 1991-ben - Budán elsőként - tért át a 4 + 8 tagolású iskolatípusra, majd **2006. szeptember 1-jétől nyolc évfolyamos gimnáziummá alakult.**

A 2015/2016-os tanévtől **négy évfolyamos gimnáziumi képzés** indult intézményünkben a nyolcadik évfolyamos általános iskolások számára választható társadalomtudományi / természettudományi orientációval.

A nyolc évfolyamon párhuzamosan 2-2 osztály működik, összesen 16 osztályban tanulnak a diákok. A 2015/2016-os tanévtől a négy évfolyamos képzésben évfolyamonként 1 osztályt indítunk, így az új tagozat kiépülése után összesen 20 osztályban folyik az oktató-nevelő munka (a 2018/19 és 2019/2020-as tanévet kivéve, amikor 21-ben).

A Kosztolányi Dezső Gimnázium több felsőoktatási intézménnyel kötött „Együttműködési megállapodást”, melyek alapján gyakorló intézményként vesz részt pedagógusképzési feladatok ellátásában, beleértve az alapképzést és a pedagógusok továbbképzését is.

Gimnáziumunk az **„Eötvös Loránd Tudományegyetem gyakorlóléhelye”**, a Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar gyakorló iskolája, valamint a **Károli Gáspár Református Egyetemről és a Pázmány Péter Katolikus Egyetemről is folyamatosan fogad hallgatókat.**

Iskolánk 2014 óta a „Köznevelés az iskolában” című kiemelt projekt keretében Mentoráló Intézmény, 2016-ban elnyerte az ÖKO-iskola, és az Akkreditált Kiváló Tehetségpont címet.

Legfontosabb értékeink, melyek átadására törekszünk: a humánus értékrend, az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékei, hazaszeretet, nemzeti és iskolai hagyományok ápolása.

Tantárgyi hagyományaink

Iskolánk gazdag hagyományrendszerrel rendelkezik, melyet tudatosan és folyamatosan gazdagít. A tanárok egyénileg vagy közösségben kialakított módszerei a tanulóknak adott jelentősebb feladatai tartoznak ide, amelyek ha éveken át beválnak, megőrződnek és továbbfejlődnek. A szakmai munkaközösségek a kollégák kezdeményezései közül az arra érdemeseket ösztönzik, átvételre javasolják

Ilyen tantárgyi hagyományok:

- bevált tankönyv vagy tankönyvcsalád használata (a mindenkor hivatalos tankönyvjegyzék függvényében);
- a tantárgyra jellemző anyagok, tárgyak gyűjtése, rendszerezése, bemutatása (például növényeké, népművészeti motívumoké, történelmi eseményekről tablókészítés)
- évfolyamdolgozat írása (tanórán vagy otthon)
- évfolyamvizsga-rendszer
- projektek (pl. természetismeret, irodalom)
- bemutatók (művészeti tantárgyak)

- iskolák közötti versenyeken való részvétel, versenyek szervezése házon belül az iskola tanulói valamint külső intézmények diákjai számára, tantárgyi pályázatok kiírása
- az évenként ismétlődő kerületi-fővárosi kulturális és megemlékező rendezvények lehetőségeinek beépítése a tanulmányi folyamatba (költők, írók jeles évfordulói alkalmából)
- a pedagógusok részvétele szakmai összejöveteleken, találkozók, szakmai testületek munkájában.

Jelképeink

Iskolánk színei a kék-arany, amely színek minden iskolai rendezvényen megjelennek a gimnázium címerével együtt, mely a tudás fáját ábrázolja a nap éltető sugaraival. Ez látható az iskolai jelvényen, valamint a gimnázium dokumentumain (logó, fejléc), a kiadványokon (évkönyv, meghívók, levelek), valamint a Kosztolányi-émlékplaketten is. A címert, jelvényt, logót és plakettet Bereczky Gábor, iparművész, iskolánk egykori tanára tervezte.

Hagyományos rendezvényeink (1. sz. melléklet)

Iskolánk egyik legerősebb pillére a magas szintű oktatás mellett a gazdag, színes iskolai hagyományok rendszere.

Tanévnyitó ünnepély Iskolánk két tanévnyitó ünnepséget tart minden tanév első tanítási napján. Egyet az alsó (5-8.) évfolyamok, egyet a felső (9-12.) évfolyamok számára.

Gólyatábor A 9. évfolyam tanév eleji több napos kirándulása ismerkedés, közösségépítés céllal.

Egészségvédelmi nap Első sorban a Natura 2000 területek megismerésére szolgáló, egészséges életmódot támogató ÖKO-túra osztálykeretben.

Csibebál A tanév elején, októberben, a 6. évfolyam szervezésében játékos vetélkedő keretében ismerkednek meg egymással alaposabban a két ötödik osztály tanulói. A hatodik évfolyamos tanulók osztályfőnökük vezetésével készítik elő, szervezik meg és vezénylik le a rendezvényt, melynek végén az osztályok a sikeres „beavatás” eredményeképpen Csibe-díjban részesülnek.

Gólyabál A 9. évfolyamos diákok „beavatási szertartása” mindkét képzési formában. A 10. évfolyam által szervezett játékos vetélkedő, amelyet diszkó követ.

Szalagavató bál A 12. évfolyam hagyományos bálja, amelyen megkapják, az utolsó gimnáziumi évet szimbolizáló kék szalagot, és betanult táncokat adnak elő.

DÖK-Mikulás December 6-án a DÖK diákjai jelmezbe öltözve felkeresik az osztályokat.

Nyílt napok Nyílt órák látogatására nyújtunk a tanév során több alkalommal is lehetőséget az iskolába járó diákok szülei részére, ill. a **hozzánk jelentkező tanulók és szülei részére**, amikor betekintést kaphatnak a tanórán folyó nevelő-oktató munkába.

Karácsonyi koncert A Zeneiskolával közösen szervezett karácsonyi koncert, amelyen a két iskola közös tanulói lépnek fel.

Maratoni foci Iskolánk 1998 óta szervezi minden januárban a végzős évfolyam sportünnepét. A labda annyi percig van játékban, ahányadik évet írunk. A mérkőzés a végzős diákok és tanári kar között dől el. A diákok csapatát a Kosztolányiban előző tanévben végzett „öregdiákok” erősítik, míg a tanárok csapatát illusztris vendégjátékosok, sportolók, a színészválogatott és közéleti személyiségek segítik. Közösségerősítő program pozitív életpályamoddellal.

Farsang	Minden év februárjában a 9. évfolyam össznépi mulatságot szervez az iskola tanulói számára, melynek visszatérő programjai a jelmezverseny, tanárzenekar/diákszenekar fellépése, és a diszkó.
Diákkadémia	Diákok és meghívott előadók által tartott előadások, melyek között szerepel a fenntarthatóság, környezettudatosság, egészségnevelés témája is.
Kosztolányi - gála	Iskolánk legnagyobb hatású bemutatkozása az évente megrendezendő Kosztolányi-gála, amely tükrözi az intézményünkben folyó oktató-nevelő munkát, és amelyet névadónk születésnapjához (március 29.) kötődően tartunk. A gála műsorát tehetséges tanulóink, diákcsoporthaink magas színvonalú előadásai adják. Pedagógusaink felkészítésével, támogatásával, sok gyakorlással érlelődnek a színes, különböző műfajú produkciók.
Sportnap	Az iskola egészségnevelési programjának része és egyben diáknap. Az egész iskolát - diákokat és tanárokat - megmozgató rendezvény, ahol a különböző versenyeken mindenki bizonyíthatja kitartását.
Alapítványi bál	Kétévente, a báli szezonban tartjuk jótékonyági Alapítványi bálunkat, melyet a Szülői munkaközösség segítségével rendezünk meg a szülői-pedagógusi közösség számára, lehetőséget adva ezzel a kötetlen szórakozásra, beszélgetésre, ismerkedésre, közösségépítésre.
Tanár-szülő-öregdiák találkozó	Az alapítványi bállal váltva, kétévente az utolsó áprilisi pénteken az SZMK segítségével megrendezett találkozón nem csak szülők és pedagógusok, hanem régi diákjaink is visszalátogatnak az alma materbe.
Ballagás	A 12. évfolyam utolsó tanítási napján vagy az azt követő napon kerül megrendezésre. A 11. évfolyam diákjai búcsúztatják a végzősöket. A ballagáson kerül átadásra a Kosztolányi-émlékplakett, amellyel a kiemelkedő tanulmányi eredménnyel végző diákokat jutalmazzuk.
DÖK jutalomkirándulás	Az iskolai közösségért végzett kiemelkedő munka jutalmazásaként a diákok egy csoportját kirándulási lehetőséggel díjazzuk.
Tanévzáró ünnepély	Az utolsó tanítási napot követően megrendezésre kerül a tanévzáró ünnepély, ahol az intézmény vezetője személyesen jutalmazza a kiemelkedő tanulmányi eredményt elért diákokat és az iskola életét segítő szülőket.

Iskolánk egyik legerősebb pillére a magas szintű oktatás mellett a gazdag, színes iskolai hagyományok rendszere.

Hagyományos emléknapi, nemzeti ünnepek

Fontos, hogy tanulóink ismerjék ünnepeink igazi tartalmát, hogy felkészüljenek és ráhangolódjanak az ünnepekre. Azért, hogy az ünnep teljes legyen, odafigyelünk a külsőségekre is. Ezt szolgálja a fehér ing/blúz - fekete alj ünnepi viselet is.

Állami ünnepeink, megemlékezések, világnapok:

- Megemlékezés az Aradi vértanúkról (október 6.)
- Az 1956-os forradalom évfordulójának megünneplése (október 23.)
- Megemlékezés a kommunizmus áldozatairól (február 25.)
- Az 1848-as forradalom évfordulójának megünneplése (március 15.)
- Megemlékezés a holokauszt áldozatairól (április 16.)

- A nemzeti összetartozás napja (június 4.)
- Kapcsolódás jeles napok, világnapok ünnepléséhez pl. a magyar nyelv napja, a magyar kultúra napja, autómentes nap, állatok, víz, Föld világnapja stb.

Az ünneplés módjai:

- Megemlékezés, iskolai ünnepély
- Vetélkedő
- Iskolarádiós műsor
- Film megtekintése
- Kiállítás-, múzeumlátogatás
- Emlékhelyeken tett látogatás, koszorúzás, kirándulás egy történelmi esemény színhelyére
- Tabló-, faliújság-készítés osztálykeretben, szakórán
- Meghívott előadó élménybeszámolója, visszaemlékezése
- Kutatómunkák
- A nemzeti összetartozás napját nemzetközi teremlabdarúgó-mérkőzéssel ünnepeljük, Zentáról, Pozsonyból és Eszékről érkező csapatok és iskolánk csapata részvételével.

Hagyományos versenyek

Minden tanév elején meghirdetjük hagyományos versenyünket, amelyeken egyének és osztályok is összemérhetik tudásukat.

Egyéni versenyek:

- szaktanárok által szervezett tantárgyi versenyek
- országos tanulmányi versenyek
- OKTV
- vers- és prózamondó versenyek
- Szép Magyar Beszéd verseny

Osztályok közötti versenyek:

- Teremdekorációs verseny az 5-8. évfolyamon, amelynek témáját a DÖK gyűlésen választják ki, majd az iskola vezetője, DÖK elnöke, a DÖK munkáját segítő pedagógus, és a vizuális nevelés szaktanárok értékelik a munkákat. A 9-12. évfolyam szaktantermek gazdája, az ő feladatuk a szaktantermek dekorálása a szaktanárok/munkaközösségek irányításával.
- A papírgyűjtés a környezettudatos nevelést szolgálja. A tanév során kétszer, ősszel és tavasszal a 8. évfolyam szervezésében bonyolítjuk le.
- A sportnap sportrendezvényei: kosárlabda, röplabda, futball, kötélmászás, asztalitenisz, tollas, kidobós, futás, sakk,
- Tanulmányi verseny (év végi eredmények alapján) korcsoportonként (5-6. osztályok, 7-12. osztályok)

Iskolánk alkalmanként kerületi szintű versenyeket is szervez (jelentősebb évfordulók alkalmából ill. tehetséggondozó céllal, pl. irodalmi, idegen nyelvi, sport, művészeti versenyek stb.)

Hagyományos kirándulások (2. számú melléklet)

Az oktató-nevelő munkát kiegészíti az intézmény hagyományos kirándulásainak rendszere.

Egészségnevelési programunk első rendezvényként - mindkét képzési forma esetén - közösségformáló kirándulást, „túranapot” szervezünk a budai hegyekbe, ill. a Natura 2000 területekre

A 12. évfolyam - mindkét képzési forma esetén- szeptemberben 3-5 napos **határon túli kiránduláson vesz részt**, a tanulmányok zárásaként a magyar irodalmi, történelmi emlékhelyekre a Nkt. 9. § (4) bekezdése alapján:

„Az általános és középfokú iskolák az iskolai Nemzeti Összetartozás Napja bevezetéséről, a magyarországi és a külföldi magyar fiatalok közti kapcsolatok kialakításáról és erősítéséről a közoktatásban, valamint a Magyarország határain kívül élő magyarság bemutatásáról szóló országgyűlési határozat alapján a hét-tizenkettedik évfolyamok valamelyikén szervezik meg a határon túli kirándulásokat.”

A nyolc évfolyamos és négy évfolyamos gimnáziumi osztályok tavasszal tanulmányi célú kirándulást szerveznek hazánk irodalmi, történelmi emlékhelyeire és földrajzi területeire. A **2. sz. melléklet** (Tanulmányi célú osztálykirándulások célterületei) olyan javaslatot tartalmaz, amely lehetőséget biztosít Magyarország különböző tájegységeinek megismerésére. (A négy évfolyamos képzésben tanulók számára is a 2. sz. melléklet 9-12. évfolyamainak kirándulási területei érvényesek.)

Lehetőséget biztosítunk a mindenkori 6. évfolyamosoknak, hogy részt vegyenek erdei iskolai programon.

1.1.2. Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelés-oktatása érdekében

- **A kulcskompetenciák kialakítása**, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az egész életen át tartó tanulás lehetőségének megalapozása, hogy tanulóink továbbfejleszhető és piacképes tudás megszerzése. Korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet mindkét képzési formában választható **természettudományi / társadalomtudományi orientáció** kialakításával is elősegítünk.
- **Sokoldalúság, önálló életvezetés képességének kialakítása** - Pedagógiai munkánk másik fő feladatának tekintjük a kulcskompetenciák fejlesztésén túl, hogy az emberi kultúra valamennyi területéről válogatott értékeket közvetítsünk, s ezáltal az aktuális életkori sajátosságoknak megfelelően, a felnőtt élet minden szegmensére kiterjedő képzést nyújtunk. Célunk:
  - az önmegvalósításra való képesség kialakítása a sikerek és kudarcok helyes kezelésével,
  - a megalapozott, reális önismeret és önértékelés kialakítása, mely segít mások megismerésében és elfogadásában is,
  - felelős döntések meghozatalára való képesség kialakítása a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően,
  - az önálló tájékozódás, véleményformálás és cselekvés képessége,
  - az erkölcsi meggyőződés és a cselekedetek összhangba hozásának képessége.
- A humánus értékrend intézményünk lételeme, melynek alapja az emberi méltóság tisztelete és mások elfogadása, és hozzá tartozik az önfegyelemre nevelés, szavahihetőség és megbízhatóság, jóindulatú és udvarias magatartás, igazságosság és becsületesség, felelősség- és áldozatvállalás a családban és a közösségben, az idősek és segítségre szorulóknak támogatása, a mértéktartás, az együttérzés, a tisztelet és türelem és a megértés.
- **A közösségi normák megtartásához szükséges az**
  - együttműködési készség elsajátítása,
  - az elfogadott közösségi szabályok korrekt betartása,
  - a közéleti morál és a közszereplés tisztasága,
  - alkalomhoz és helyhez illő, kulturált viselkedés és megjelenés,
  - az érzelmek hiteles kifejezésének, a mások helyzetébe történő beleélés képességének fejlesztése,
  - mások elfogadása, előítéletek nélkül
  - másokért való felelősségvállalásra, önkéntességre ösztönzés.
- Az **élet és a természet tisztelete, az ökotudatos életszemléletre nevelés** megjelenik az ökoiskolai programunkban.
- **A tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés** és a **hátránykompenzálás** az iskolai élet minden területén. Az intézmény az esélyegyenlőség elve szerint saját keretein belül lehetőséget teremt a sajátos nevelési igényű vagy hátrányos helyzetű tanulók számára is.

1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai

- Kiemelt feladatunk a **kétszintű érettségire és a felsőoktatásban való továbbtanulásra, pályaválasztásra** való felkészítés. Minden tanuló képességei és igényei szerint élhet a kétszintű érettségi vizsga nyújtotta lehetőségekkel mind közép, mind pedig emelt szinten.
- Fejlesztő célú képzési tartalmakkal, hatékony és **sokoldalú tanítási-tanulási módszerekkel** alakítjuk ki a tanulóknak az élethosszig tartó tanulás igényét és az erre való készséget, képességet, valamint a problémamegoldó gondolkodás képességét és a kreativitást. A folyamatos módszertani fejlődést segíti elő **mentortanáraink**nak a felsőoktatási intézményekkel és hallgatóikkal való folyamatos információcseréje.
- Támazkodunk a tanórákon a tanulók **előzetes tudására**, más tantárgyakhoz való kapcsolódásokra. Szeretnénk tanulóinkat **egyéni ismeretszerzésre** sarkallni, ezért alkalmazunk a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását segítő, tudásuk átrendezését lehetővé tevő együttműködő (kooperatív) tanulási technikákat és formákat (páros-, csoport- és projektmunka).
- Feladatunk, hogy előmozdítsuk a tanulás **belső motivációinak** kialakítását, fejlesztését, hiszen „a tanítók kitarják az ajtót, de belépniük magunknak kell rajta.” Hagyományos és újszerű tanulásszervezési eljárások segítségével törekszünk a tanulók motiváltságának növelésére.
- A társadalomba való beilleszkedést támogatjuk azzal, hogy felkészítjük tanulóinkat a társadalmi jelenségek, kapcsolattrendszerek megértésére, alakítására, **az alkalmazni képes tudás megszerzéséhez nélkülözhetetlen munka** felvállalására. Ezt ismert és elismert személyiségek által követésre méltó **példák felmutatásával** is alátámasztjuk.
- **Az alapkészségek, képességek, és kulcskompetenciák** fejlesztése tanórákon és az órán kívüli programokon valósul meg. Egyéni tehetség és érdeklődés függvényében a társadalomtudományi és természettudományi orientáción kívül szakköreinken, tehetséggondozó foglalkozásainkon és a fakultációs órákon lehetőséget kínálunk a készségek, tudás elmélyítésére.
- A tanulók **problémamegoldó gondolkodásának**, az összefüggések felismerésének fejlesztése terén a nyolc ill. négy év során diákjaink egyre nagyobb önállóságra tesznek szert. Támogatjuk a tanulók cselekvő magatartásformáinak (a tanulók tevékenységének, önállóságának, kezdeményezéseinek, problémamegoldásának, alkotóképességének) előtérbe helyezését. Ezt egyéni és csoportos önálló feladatok ill. **projektek** nevelés-oktatási folyamatba történő beépítésével segítjük elő.
- **Évfolyamvizsga-rendszerünk** segítségével a **tantárgyi és tantárgyközi ismeretek** összefoglalási, rendszerezési készségének kialakítását, az ismeretek szinten tartását és a vizsgázás technikájának kialakítását támogatjuk.
- Intézményünk pedagógiai munkájának alappillére az **egyéni bánásmód**, a tanulókhöz alkalmazkodó **differenciálás**, a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák alkalmazása a tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében, a tanulói autonómiára építve. Ez lehetővé teszi az eltérő tempóban fejlődő, enyhe tanulási zavarokkal küzdő, valamint a kiemelkedően tehetséges tanulók felkészítését a felsőoktatásba való belépéshez, mind a négy, mind a nyolcosztályos képzés során.
- **Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal** támogatjuk az egyéni képességek kibontakozását az esélyegyenlőség és inkluzivitás jegyében. Az együttműködést és a tanulási esélyek egyenlőségét szolgálják a **fejlesztő pedagógusaink által tartott foglalkozások**, tantárgyi felzárkóztató-gyakorló foglalkozások, és egyéni foglalkozás keretében nagyobb diákok által tartott korrepetálások.
- Tanórákon és tanórán kívüli tevékenységekben egyaránt törekszünk a tanulási környezet megfelelő kialakítására tárgyi adottságaink függvényében.
- Alkotó közösségeink (pl. szakköreink, technikai csapatunk, a Diákönkormányzat valamint a DÖKO-csoport) lehetőséget nyújtanak tanulóink önismeretének, együttműködési készségének, segítőkészségének, empátiájának fejlesztésére.

- Feladatunk, hogy az eddigieknél még nagyobb gondot fordítsunk arra, hogy **tanulóink családi, szociális háttérét megismerjük**, a szülőkkel és adott esetben a megfelelő segítő szervezetekkel napi kapcsolatot keressünk, így a **hátrányos helyzetű tanulóknak** lehetőséget adjunk a hátránykompenzációra.
- Kiemelt nevelési célunk, az **önkéntesség, közösségi szolgálat**, emberi együttélés szabályainak, a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása és az **érzékenyítés**.
- Törekszünk az **infokommunikációs technológia** alkalmazásának folyamatos fejlesztésére anyagi lehetőségeink függvényében, az internet, e-tananyagok használatára, digitális projektmunkák készítésére.
- A célok meghatározása, stratégiai és operatív tervezés, valamint az **intézményi önértékelés** során figyelembe vesszük az intézmény nevelési-oktatási tevékenységéből származó meghatározó eredményeit és azok elemzését, így az
  - országos kompetenciamérés eredményeit
  - tanév végi eredményeket - tantárgyra, 2 évre vonatkozóan
  - versenyeredményeket: országos szint, megyei szint, tankerületi szint, települési szint
  - továbbtanulási mutatókat
  - vizsgaeredményeket
  - elismeréseket,
  - lemorzsolódási mutatókat (évismétlők, magántanulók, kimaradók, lemaradók),
  - elégedettségmérés eredményeit (szülő, pedagógus, tanuló).

Céljaink megvalósulását állandó visszacsatolással mérjük, elemezzük, értékeljük, meghatározzuk erősségeinket és a fejlesztendő területeket, tehát a pedagógiai élet minden területére kiterjedő önértékelési rendszert működtetünk a Nkt. által előírt formában.

Az önértékelés folyamata intézményünkben:

- Intézmény önértékelési folyamatában értelmezzük az általános elvárásokat
- Az általános elvárásokat átalakítjuk saját profilunkra- meghatározzuk az általános elvárásokhoz viszonyítva intézményünk milyen állapotban, helyzetben, stádiumban van.
- Elkészítjük a következő 5 évre intézkedési tervünket, illetve a vezetőre és a pedagógusokra vonatkozó önfejlesztési terveket.

Az önértékelés folyamatának lépései:

- Előkészítés- az önértékelési csoport létrehozása (szakemberek felkészültsége, feladat iránti bizonyított elkötelezettség alapján)
- Az önértékelési csoport feladatai:
  - Az önértékelés előkészítése és megtervezése
  - A pedagógusok és az intézményi partnerek tájékoztatása
  - Az 5 évre szóló önértékelési program elkészítése.
  - Az éves önértékelési terv elkészítése
  - Az önértékelési folyamatba bevont kollégák felkészítése és folyamatos támogatása
  - Az OH által működtetett informatikai felületen a tapasztalatok rögzítése, melynek alapján az értékeltek szintén a felületen rögzíthetik saját önértékelésüket.
  - Az önértékelési folyamat szoros nyomon követése az informatikai felületen és a valóságban
  - Az önértékelés minősítésbiztosítására vonatkozó gondoskodás
- Tájékoztatás
- Az intézményi elvárásrendszer meghatározása: 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 146.§-150.§.
- Tervezés
- Éves önértékelési terv elkészítése

1.2.1.A pedagógusok helyi intézményi feladatai (4. sz. Melléklet – munkaköri leírások)

Nevelési céljaink megvalósítása érdekében:

- Munkája során a pedagógus az értékrend közvetítője, példát mutat, ezzel is segítve a helyes értékrend kialakítását
- Az iskolai élet egészére figyelve segíti a közösség tagjainak emberi kibontakozását, személyi ügyekben a szeretet és diszkréció betartásával.
- Felméri és elemzi a tanulócsoportok szerkezetét, (pl. szociometria készítésével.)
- Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejleszti szakmai és pedagógiai műveltségét.
(Nevelőtestületünkben 16 szakvizsgázott pedagógus van, közülük 11 mentortanár (2016/17-es adat.)
- Rendszeres kapcsolatot ápol diákjai osztályfőnökével, szüleivel, többi tanárával, valamint az ifjúságvédelmi felelőssel, és fejlesztő pedagógusokkal.
- Tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezett egész tanévi munkáját, a megvalósulás dokumentálását, a reflexiók beépítését a munkája minőségének emelése és mind tudatosabbá tétele érdekében időben elvégzi.
- Szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül. Munkáját pontosság jellemzi.
- Saját órájáról indokolt esetben az intézményvezetővel vagy helyettesével folytatott megbeszélés után tanulót elengedhet.
- Szakmai munkaközösségével egyetértésben megszervezi a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit.
- Ismeri és alkalmazza az iskola nevelési dokumentumaiban megfogalmazott elveket az ellenőrzés-értékelés feladataiban és ezek szerint cselekszik.
- Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjében az egészséges és biztonságos intézményi működtetésre vonatkozóan felmerülő tevékenységekbe bekapcsolódik.
- A munkatervben előírt tanulmányi kirándulásokon, iskolai rendezvényeken részt vesz.
- A tantervekben, szertárban, tornateremben rendet biztosít, a leltározásban részt vesz.
- A szaktanárok minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.
- A pedagógus a tanuló értékeléséről digitális napló útján rendszeresen értesíti a szülőket. A digitális napló bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi.

1.2.2.Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az azonos évfolyamra járó, azon belül közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösség élén, mint pedagógusvezető, az osztályfőnök áll, megbízását az intézményvezető adja. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok értekezletének összehívására.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- Célzatosan összehangolja osztályában a nevelési tényezőket, mindent megtesz azért, hogy osztálya jó közösségé váljon, amelyben minden tanuló otthon van.
- Tanítványai családi hátterének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva, formálja személyiségüket, segíti önismeretük, hivatástudatuk fejlődését.
- Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődését (szünetekben, kirándulásokon, iskolai rendezvényeken való részvételével).

Az osztályfőnök

- alaposan ismeri tanítványait;
- az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe veszi;
- együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását;
- koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, és lehetősége szerint látogatja óráikat;
- aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó nevelőtanárokkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pszichológus, logopédus, gyógytestnevelő, gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus);
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét; különös gondot fordít a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítésére;
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, és minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti;
- szülői értekezletet tart, digitális napló útján rendszeresen informálja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről;
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat;
- saját hatáskörében - indokolt esetben - évi három nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a tanulók hiányzását;
- gondoskodik osztálya kötelező orvosi vizsgálatáról;
- osztálya tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében;
- az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására és büntetésére;
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel, a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.

1.3.A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés az iskola egyik legfontosabb és - a társadalomban megfigyelhető erkölcsi válság, értékrendi válság közepette - egyik legnehezebb feladata is. Célunk, hogy autonóm személyiségeket neveljünk, akik felelősek önmagukért, testi-lelki egészségükért, valamint családjukért, közvetlen és tágabb környezetükért.

1.3.1. Az értelmi nevelés

Az értelmi nevelés területén nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére, az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítására, fejlesztésére, a világ megismerésére való törekvés igényének kialakítására, a praktikus gondolkodásra.

A kulcskompetenciák fejlesztése a Nemzeti alaptanterv alapján történik.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek során.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően. Fejlesztésére és az idegen nyelvi érettségi, valamint a nyelvvizsga megszerzésére a kerettantervénél magasabb

óraszámot biztosítunk mindkét választott idegen nyelvből. **A második idegen nyelv oktatását a nyolc évfolyamos tagozaton már 7. osztályban elkezdjük.**

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést az alkalmazásra.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását tekintjük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Hatékony, önálló tanulás

Minden műveltségi területen az önálló, hatékony tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá, ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínáló lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újtásra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik. Olyan képességek tartoznak ide, mint a művészi önkifejezés, a műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

- Az irodalom (magyarul és idegen nyelven), az ének és zeneirodalom, a vizuális kultúra és művészettörténet, a mozgóképkultúra, a dráma és tánc tantárgyak az esztétikai nevelés legfőbb, legcél tudatosabb iskolai szinterei. A szép felismerésének, átértékelésének és alkotásának képességét azonban nagyon sok szaktárgyon kívüli eszközzel fejleszti az iskola.
- A legkülönbözőbb tantárgyak szemléltetőeszközei, de még a vetített kép vagy a táblai vázlat is hordozói lehetnek az esztétikumnak, illetve szenvedhetnek annak hiányában. Ezért nem elégszünk meg azzal, hogy működőképes vagy másképpen hasznos tárgyakkal segítsük az oktatást, hanem arra törekszünk, hogy amit mi mutatunk fel, vagy mi adunk a diák kezébe, az a gondosság, pontosság, arányosság, harmónia jegyeit is magán hordozza.
- A Kosztolányi Dezső Gimnázium környezete esztétikai szempontból kiemelt helyzetű. Pár száz méter távolságban építészeti remekművek magasodnak fölé, belsejünkben képzőművészeti és iparművészeti kincsekkel. A Budai Vár múzeumaival, a Királyi Palotával, valamint az iskola előtti Vérmező egyedi-, különleges díszletet biztosít az esztétikai neveléshez. Ezek látogatására a rendszeres osztályprogramok biztosítják a lehetőséget az osztályfőnök vezetésével, a szaktanárok segítségével és a diákok kezdeményezéseivel és fakultatív részvételével.
- Az iskolaépület XX. század eleji hangulatát egészíti ki a belső lépcsők csipkeszerű korlátai. Az aulában Juhos Kiss Sándor Barcsay-díjas művésztanárunk gigantikus festménye köszönti a belépőt. A kisgimnazista osztályok tanév eleji dekorációs versenyének szempontjai is szerepet kapnak az esztétikai nevelés megvalósításában. A folyosók és a tantermek falai díszíthetők a legjobb diákrajzokkal, grafikákkal.
- A Kosztolányi Dezső Gimnázium hagyományos rendezvényei jó alkalmat adnak az esztétikai nevelésre, különösen a Kosztolányi Gála. Az iskola épületében rendezett ünnepekre való készülés, a terem alkalomhoz illő átrendezése, a fekete-fehér egyenruha viselése, a szavalatok, a zene és a sok tánc - egyszerre lehetnek szórakoztatóak és nevelő hatásúak.
- Irodalmi és képzőművészeti területeken pályázatokat hirdetünk, s megpróbáljuk ezeket hagyománnyá érlelni.
- A **Budapest I. Kerületi Farkas Ferenc Zenei Alapfokú Művészeti Iskola** jelentősen hozzájárul tanítványaink zenei ízlésének fejlesztéséhez. A közös rendezvények alkalmával a legnagyobb hatást a gyerekekkel együtt zenélő tanárok példamutatása éri el. A rendszeresen fellépő tanárzenekar vagy az alkalmi tanárceport szereplése a klasszikus pedagógiában is megállja a helyét.

1.3.2. Az erkölcsi nevelés

A kamaszkort és serdülés korát felölelő nevelési programnak valóságos erkölcsi kódex felelne meg. Ennél szerényebb feladatra vállalkozunk: olyan erkölcsi eszményeket tűzünk célul, amelyek egyetértésre találnak a szülők és a pedagógusok körében, amelyek nem sértik a családok lelkiismereti szabadságát, amelyek úgy válnak diákjaink személyes javára, hogy a tágabb közösségek számára is hasznosak. Ilyen értékek az alábbiak:

- az emberi élet és egészség védelme
- a lelki és a testi kényszer elutasítása
- az öncélú fájdalomkøzøzés elkerülése
- a szavak és a tettek egysége
- elörelátó bánásmód a természet kincseivel és a társadalom javaival
- önkorlátozás erőfölény esetén
- a gyengébb védelme
- mértéktartás
- a máság elfogadása
- mások munkájának megbecsülése
- a tudás tisztelete

- az adott szó betartása, szerződési fegyelem
- felelősségvállalás előre és utólag
(előre: számolva azzal, hogy amibe az ember belevág, annak nehéz következményei is lehetnek;
utólag: nagyobb tehernek érezni a következmények alóli kibújást, mint magát a büntetést)
- barátság – a saját csoport iránti messzemenő (de nem korlátlan, nem vak) szolidaritás

Az erkölcsi nevelés főbb iskolai eszközei

- Az iskola, a pedagógus és az együttműködő szülő hétköznapi körülmények között úgy nevel erkölcsre, hogy példát mutat és gyakoroltat.
- A pedagógus részvételével zajló (a közösség fejlődésével egyre kevésbé irányított) beszélgetések;
- a tanulók egymás közötti akciói és beszélgetései, a körükben felmerülő problémák önálló megoldása, amelyekre az iskola keretet biztosít;
- tanórai szituációk teremtése és tapintatos irányítása;
- műalkotások megismertetése, feldolgozása (különös tekintettel az irodalomra és a filmre), továbbá ösztönzés önálló műalkotások létrehozására (képzőművészeti, vers, novella, műfordítás);
- ünnepélyek, megemlékezések, ahol a történelmi események szereplőiről erkölcsi ítéletek hangzanak el, példaképek állítanak.

1.3.3. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Elő kell segítenünk a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Az önismeret és énkép kialakulásának segítése, az értelmi és érzelmi oldal egészséges arányának kifejlesztésére törekvés. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása: a folyamatos önfejlesztés belső igényének kialakítása. A tanuló segítése, hogy képessé váljon érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a gyakorlására, valamint a kölcsönös elfogadásra. Fontos a társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek (szociális kompetencia), a kulturált magatartás és a kommunikáció elsajátítása.

1.3.4. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés főbb területei:

- A szülőföld szeretete, nemzeti nagyjaink tisztelete,
- történelmi múltunk és hagyományaink megbecsülése,
- anyanyelvünk, nemzeti kultúránk és természeti értékeink őrzése, gyarapítása,
- tenni akarás nemzetünk jelenéért, jövőjéért és hazánk védelméért,
- magyar tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságának megismerése,
- a magyarországi nemzetiségek kultúrájának, értékeinek megismertetése,
- a magyarság és európaiság tudatosságával a különbségek elfogadásának képessége, a más etnikai, nyelvi kulturális vagy vallási hagyományokat ápoló népek tisztelete és velük való harmonikus együtt élés.

A hazafiságra nevelés iskolánkban a megemlékezések változatos formában történő megtartásával, a tanulók aktív közreműködésével történik (pl.: koszorúzás, falijáság készítése, vetélkedő, kapcsolódó film megtekintése, előadás tartása, előadók meghívása, stb.)

Hazánk megismerését az évfolyamonként kidolgozott **osztálykirándulási tematika** segíti, mely szerint minden tanuló egyszer bejárja az ország legfontosabb tájegységeit.

1.3.5. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), az egészséges nemzeti öntudat és más nemzetekkel való együttműködés készségének kialakítására. Az alapvető jogok és kötelességek önálló gyakorlása már az iskolába lépéssel megkezdődik. A nevelés főbb területei:

- a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása,
- a főbb állampolgári jogok és kötelezettségek megismertetése,
- az alapvető honvédelem kérdéseinek megtárgyalása,
- önálló kritikai gondolkodás, az elemző képesség és a vitakultúra fejlesztése,
- a konfliktusok erőszakmentes megoldása, a demokratikus intézmények működését és fejlesztését, az emberi jogok védelmét biztosító képességek kialakítása.

1.3.6. Fenntarthatóságra, környezettudatosságra való nevelés

A természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő magatartás, a fenntarthatóság melletti elkötelezettség kialakítása ÖKO-iskolaként a mindennapjaink része. Mind az élettelen természeti környezet megóvása, mind pedig az emberi élet és az élővilág aktív védelmére nevelés a feladatunk.

Ökoiskola program

Az Oktatási Minisztérium és a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium által Kiírt Ökoiskola Pályázatot intézményünk megpályázta, és 2016. január 30-án elnyerte az ÖKOISKOLA címet.

Az ökoiskola-hálózat, az OECD-ENSI nemzetközi projektjeként 1986-ban indult útjára. Azóta több mint tíz országban több száz iskola lett a hálózat tagjává. Az ökoiskola hálózat minden országban azonos elvek, módszerek alapján épül fel. Első fázisban minden országban az ENSI helyi képviselői megkeresnek néhány olyan iskolát, mely már előzőleg tett olyan lépéseket, melyek arról tanúskodnak, hogy az iskola erősen elkötelezett a környezeti nevelés terén. Az ökoiskola-hálózat építésének első szakaszában ezekkel az iskolákkal folyik intenzív munka. A hálózatépítés első szakaszának leglényegesebb eleme, hogy az ökoiskola-hálózat alapelveit a helyi körülményekhez igazítsák, kidolgozzák azokat a módszereket, melyek az adott országban leginkább szolgálják az iskolák ökológizációját. A következő fázisban a kidolgozott alapelvek, módszerek kipróbálása és finomítása történik, tudományos kutatók és az iskolák együttműködésének eredményeként. A hálózatépítés harmadik szakaszában a kidolgozott és kipróbált alapelvek és módszerek alapján megpróbálnak egyre több iskolát bevonni az ökoiskola-hálózatba.

Az Ökoiskola cím azon iskolák munkájának legmagasabb szintű állami elismerése, melyek iskolafejlesztési, pedagógiai munkája kiemelkedően magas színvonalon képviseli a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiája értékeit.

Az Ökoiskola cím elnyerése az iskolák számára a következő előnyökkel jár:

- A nemzetközi kritériumokkal összhangban kialakított magyar ökoiskola kritériumrendszer az iskola megkülönböztető minőségjelzője, mely vonzóvá teszi az iskolát a szülők számára, és pozitív külső visszajelzést jelent az iskola munkájáról a fenntartó számára.
- Az állami kezdeményezésre létrejövő hálózat iskolái nagyobb eséllyel vesznek részt a környezeti nevelési, a fenntarthatóság pedagógiájával kapcsolatos pályázatokon.

A cím elnyerője az Ökoiskolák Hálózatának tagja lesz, hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere bővül, a Hálózat programjai segítik szakmai fejlődését.

A Budapest I. Kerületi Kosztolányi Dezső Gimnázium az ökoiskola célkitűzéseit megvalósítja, mert tanulóit környezettudatos, a fenntartható fejlődést szem előtt tartó felnőttekké kívánja nevelni. Olyan gyerekeket nevelünk, akik ismeretekkel, készségekkel, attitűdökkel, motivációval és elkötelezettséggel rendelkeznek, hogy egyénileg és közösségben tudjanak dolgozni a jelenlegi környezeti problémák megoldásain és az újabbak megelőzésén.

2015. februárjában megalakult a nevelőtestületen belül az ÖKO-munkacsoport, amely célul tűzte ki a fenntartható fejlődésre és a környezettudatosságra nevelés koordinálását, valamint az ÖKO-iskola projekt irányítását a nevelés-oktatás minden területén. Az ÖKO-munkacsoport minden évben az iskolai munkatervhez kapcsolódóan elkészíti és nyilvánosságra hozza saját munkatervét. A megvalósult programokat részletesen minden tanévben az öko-munkacsoport félévi és év végi beszámolója tartalmazza.

Minden tantárgy hangsúlyosan foglalkozik a fenntarthatóság témakörével. A kémia, a biológia, földrajz, fizika és a testnevelés sokéves tantárgyi keretet nyújtanak a fenti témákkal kapcsolatos ismeretek átadására, a korszerű gondolkodásmód fejlesztésére, a szükséges tevékenységek gyakoroltatására. A négy évfolyamos gimnázium természettudományos orientációjú csoportjának tanterve különös hangsúlyt helyez a környezetvédelem és a fenntartható fejlődés eljárásaival való megismerkedésre. A természettudományos tantárgyak számos környezetvédelmi kérdéssel foglalkoznak: savas esők, ózonlyuk, nukleáris energia, üvegházhatás, megújuló energiaforrások. A biológia rámutat az élővilág faji gazdagságának értékeire; az embernek, mint biológiai lénynek a szükségletére; a levegő, a víz, a talaj szennyezettségének és a sugárzásoknak a veszélyeire; a szenvedélybetegségek mibenlétére, arra, hogy miért szükséges a szexuális élethez felelősség; a táplálkozás és a mozgás élettani hatásaira. A testnevelés kompenzálja a diák életmódjából adódó egyoldalú mozgásokat, a mozgáshiányt, arányos megterhelésnek tesz ki a testet, s arra ösztönöz, hogy a kipróbált mozgások ne korlátozódjanak a testnevelésórákra, hanem váljanak a gyermek, a serdülő, a fiatal életének részévé!

Ezeket az ismereteket az osztályfőnöki órákon az osztályfőnökök interaktív módon is bővítik külső helyszínek meglátogatása és meghívott előadók segítségével.

Az iskola számára a legnyilvánvalóbb környezeti problémát (és ezáltal nevelési szükségletet) a szemetelés, a falak és a padok firkálása és olykor az ennél súlyosabb rongálás jelenti: A tanulóknak tudniuk kell, hogy a takarítószemélyzet feladata az, hogy a rendeltetészerű használat során bekövetkezett szennyeződést eltávolítsa. A diákok szelektíven gyűjtik a szemetet, (PET-palack, kupak, használt elem, papír.)

Az iskolaújság, az iskolarádió és az iskolai honlap folyamatosan közöl híreket kiemelt rovatában a fenntarthatóság témaköréből és az iskolai ÖKO-életéről.

Az iskolavezetés a keletkező károkat a legrövidebb időn belül helyreállíttatja. A tanári ügyeleti rendszerre felelősség hárul a rongálások megelőzésében. Az osztályfőnökök felelőssége pedig az, hogy osztályuk tisztaságát, rendjét megköveteljék, szükség szerinti gyakorisággal ellenőrizzék. Az osztályban utolsó órát tartó szaktanár figyelmezteti a tanulókat, hogy rendet hagyjanak maguk után.

A dohányzás, alkoholfogyasztás szokásának megelőzése érdekében hosszú és rövid távú tervet készítünk, melyet részletesen az iskola **Egészségnevelési Programja (3. számú melléklet)** tartalmaz.

Kábítószer-fogyasztás jeleivel a Kosztolányiban nem találkoztunk, de terjesztésének országos tendenciái miatt a drogfogyasztást az iskolára leselkedő jelentős veszélynek tartjuk. Drogmegelőző előadásokat szervezünk a nevelőtestület és a tanulók számára. A szexuális felvilágosításra, a nemi úton terjedő betegségek, különösen az AIDS veszélyeinek ismertetésére osztályfőnöki órákon van lehetőség, amelyre a pedagógus szakembert is hívhat.

A Kosztolányi Dezső Gimnázium átlagosan ellátott torna- és edzőtermekkel. A tanórán kívüli sportélet élénk, és jelentős hagyományai vannak. A testnevelő tanárok ezért is, valamint a diákok körében kialakult tekintélyük és népszerűségük miatt is nagyobb szerepet kapnak az egészséges életmódra nevelésben, a lányok és fiúk serdülőkori problémáinak megbeszélésében.

A függőségek, a szexualitás és a fertőzésveszély témakörének intimitása ezt a nevelési területet azzal teszi még nehezebbé, hogy a nevelési célok kitűzéséhez kevés az információ, a helyzetismeret. Iskolánkban –különösen a nyolc évfolyamos képzésben- az osztályfőnökök, szaktanárok az évek alatt alaposan megismerik a tanulókat, a szokásosnál sokkal nagyobb bizalom alakul ki köztük, így a problémákat is hamarabb meglátják, és az iskolapszichológus, gyermekvédelmi felelős bevonásával tudják a megfelelő segítséget, nevelést megadni.

Az éves öko munkatervünkben pedig minden évben új tartalommal, programokkal színesítjük a tanévet. Folyamatos és megvalósult tevékenységeink pl:

- a könyvtárban az ökosarok működése (*Hollósi Katalin*)
- az osztályokban és a folyosón lévő nagy ökoiskola faliújság
- az év elején megrendezett osztályonkénti teremdekorációs verseny
- a szelektív gyűjtés (papír, kupak, elem, PET palack)
- az iskolaújság öko rovata (*Dr. Mihókné Bartha Katalin*)
- a weblapunk ökoiskola rovata
- újrapiapír használata
- A Madárbarát Iskola program, és a saját fánk elültetése a Vérmezőn a Budavári Önkormányzat segítségével valósult meg 2017-ben.

1.3.7.A testi és lelki egészségre nevelés és családi életre nevelés

A testi, lelki egészség az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal koherensen jelenik meg. Főbb területei:

- Az egészségvédő életrend és mértékletesség, az érzelmi élet harmóniája,
- a stresszkezelés és konfliktuskezelés módszerei,
- a szabályok betartására nevelés a közlekedésben,
- betegségek ismerete és megelőzésüknek lehetőségei,
- testi higiéne alapvető szabályainak megismerése,
- a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében történő jártasság kialakítása,
- váratlan helyzetek kezelésének módjai,
- káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzése. Drogprevenció, dohányzás- és abortusz-megelőzés, a konfliktuskezelés technikai külső szakemberek bevonásával (pl. drámajáték), külső programok látogatásával.
- Bűnmegelőzés: meghívott rendőrtiszt ill. iskolarendőrünk vagy más szakember előadása, beszélgetés a tanulók életkorának megfelelő témáról.

A családi életre nevelést a harmonikus családi minták közvetítésével, a családi közösségek megbecsülésével alakítjuk ki. Beszélünk a felelős párok kapcsolat kialakításának kérdéseiről, mintáiról, a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezelésének helyes módjairól, valamint a szexuális kultúra kérdéseiről a tanulók életkorának megfelelő szinten. A családi életre nevelés és szexuális nevelés osztályfőnöki óra és osztályprogramok keretében történik interaktív foglalkozásokkal, beszélgetésekkel, iskolapszichológus és külső szakemberek bevonásával.

A lelki egészségre nevelést elősegíti a Boldog Iskola programban való részvétel, melynek keretében néhány osztályban osztályfőnöki és etikaórák keretében boldogságórákat tartanak az osztályfőnökök.

Az egészségfejlesztés részletes szabályozását az Egészségnevelési program és Elsősegély-nyújtási terv tartalmazza (3. sz. és 11. sz. melléklet)

1.3.8.Felelősségvállalás másokért, önkéntességre nevelés

A munka fontosságának és megbecsülésének tudatosítását már a legifjabbak is megtanulják. Az iskolában létrehozott szellemi és anyagi javak megbecsülése, a mindennapos elvégzett tevékenységek gyakoroltatása, a csoportmunkában való részvétel képességének és a projektszemléletnek a fejlesztése napi szinten megvalósul.

A szociális érzékenység és a segítő magatartás fejlesztése első sorban az osztályfőnöki órákon, iskolai és osztályprogramokon - rendszeresen, meghívott előadók segítségével - , ill. a 9. évfolyamtól az iskolai közösségi szolgálat keretében történik.

1.3.9. Médiatudatosságra való nevelés

A tanulók megismerik, hogy milyen összefüggés van a média, a pénz és a társadalom között, tudják értelmezni a látottakat és hallottakat - kritikai hozzáállással, önálló véleményalkotással.

Az új és a hagyományos médiumok nyelvének elsajátítása a magyar nyelv tantárgy keretein belül már 5. évfolyamon elkezdődik. A médiatudatosságra nevelés főbb elemei ezen túl:

- A média működésének és hatásmechanizmusainak megismerése - adatbiztonság, jogtudatosság kialakítása,
- korszerű IKT eszköztudás folyamatos fejlesztése, új információs technológiák használatának elsajátítása, ne lehessen elfogult tájékoztatással befolyásolni vagy manipulálni senkit sem.

1.3.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A gazdasági és pénzügyi nevelés a helyi tantervünkben a nyolc évfolyamos tagozaton a 12. évfolyamon a földrajz tantárgy keretein belül kap hangsúlyos szerepet, a négy évfolyamos tagozat társadalomtudományi orientációja pedig külön tantárgyként is foglalkozik vele a 11-12. évfolyamon. Főbb területei:

- a mértéktelen felhalmozás és fogyasztás kerülése,
- előrelátó bánásmód a természet kincseivel és a társadalom javaival,
- a tisztességre nevelés, a korrupció elleni fellépés helyénvalóságának elfogadtatása,
- döntések mérlegelésének képessége,
- a cselekedetek közvetlen és közvetett következményének felismerésére és kockázatok mérlegelésére való képesség kialakítása,
- rövid és hosszú távú célok megfogalmazásának képessége,
- egyéni és közösségi érdekek összefüggésének felismerése, egymásra utaltság megéreztetése,
- a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódok gyakoroltatása,
- a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok megismertetése,
- az anyagi javakkal való gazdálkodás, vállalkozások - kockázatok és veszélyek

1.3.11. Pályaorientáció

A pályafutás megalapozásában, a munka világába történő sikeres beilleszkedés előkészítésében az iskola szerepe kiemelten fontos.

Minden tanulónk számára biztosítjuk az esélyegyenlőség elve alapján az alapkészségek elsajátítását, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek. Felkészítjük tanulóinkat az önálló ismeretszerzésre, képességeik és érdeklődésük szerinti sikeres felsőoktatási felvételre.

A Nat elvei alapján- a tanulók életkorához igazodva és a gimnáziumi profilnak megfelelően - átfogó képet nyújtunk a munka és a továbbtanulás világáról. Tantárgyakhoz kapcsolva és osztályfőnöki órákon, meghívott előadók, szülők, régi diákjaink segítségével bővítjük a fiatalok pályaismeretét, fejlesztjük a pályaválasztáshoz, az önálló pályafutás tervezéséhez és vezetéséhez szükséges önismeretüket, valamint pályaorientációs fórumok, intézmények meglátogatására, szakmák és hivatások gyakorlati megismerésére is lehetőséget teremtünk.

Kiemelt figyelmet fordítunk végzős tanulóink pályaorientációjára. Az egyetemekkel, főiskolákkal való kapcsolataink, az általuk meghirdetett versenyeken való részvétel segíti tanulóink ismerkedését a felsőoktatás világával, és inspirálja őket önálló, konstruktív munkák, projektek létrehozására.

1.4.A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok (ld. 3. sz. melléklet)

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgálja, melynek célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan problémakezelési módszer, amely az iskola közösségének aktív részvételére épít.

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- testnevelésórákon
- egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét
- sporttáborok szervezésével
- Sportversenyek lebonyolításával

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe.

Az egészségnevelés megvalósításában részt vevők:

Belső (iskolai) résztvevők:

- az intézményvezető vagy megbízottja,
- az iskolaorvos, védőnő,
- a testnevelő,
- a diákönkormányzatot segítő pedagógus,
- az iskolapszichológus.

A külső kapcsolatok lehetőséget biztosítanak az egészségfejlesztési munka kiszélesítésére, valamint a különböző szakemberek, szakértők bevonására.

A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása:

A program megvalósulása a tanévek során, az iskola munkatervében megtervezetten történik. A szaktanárok és osztályfőnökök, a diákönkormányzat és más alkalmanként felálló munkacsoportok a napi munka tervezésekor figyelemmel kísérik a program megvalósulását. A megvalósítás során a folyamatokat tervezzük, nyomon követjük, ellenőrizzük és értékeljük a megfogalmazott módszerek, értékek mentén.

A teljes körű egészségfejlesztési program megvalósításáért az iskola minden pedagógusa, dolgozója felelős.

A program megvalósulásának ellenőrzése-értékelése

Életvitelszerűen megvalósuló tevékenységek:

A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységekkel szemben az elvárás, hogy beépüljenek a tanuló magatartásformái sorába, váljanak spontán végzett cselekedetké. A tanárok a tanulók közt élve „érezkelik” a folyamat fejlődését, érését, és szükség szerint korrigálják azt.

Visszacsatolás:

Az adott események, a tanév értékelése során elért eredmények reális feltérképezése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismereteknek spirálisan fejlődniük kell, el kell mélyülniük. Ezt az iskola és a tanárok az éves munkatervben, a programtervekben és a foglalkozási tervekben tervezik meg.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhető az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A jogszabály által megszabott kötelezettség végrehajtására a tanulók fizikai képességének mérésére egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk, melyek mutatják a tanulók fizikai felkészültségének mértékét.

Az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hat a tanulókra. Célunk, hogy az iskolából kikerülve, életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

Komplex intézményi mozgásprogram

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

- Az intézmény tanulói rendszeresen részt vesznek a város és egyéb szervezetek által meghirdetett sport- és egészségnapokon. Az egészségnap beépül az intézmény mindennapi életébe.
- Napközben felszerelést biztosítunk a sportolni akaró diákok számára.
- Az évszak sajátosságainak megfelelően a következő mozgásos tevékenységet végezzük: ősszel atlétika, télen torna, tavasszal labdajáték.
- A tanulmányi kirándulások meghatározó és szívesen vett programjai a kerékpártúrák és a gyalogtúrák.
- A tanulók fizikai állapotának mérését minden évben elvégezzük. Ezeknek a méréseknek a tapasztalatait felhasználjuk a testnevelésórák fizikai képességfejlesztésének megtervezésénél, a sportköri foglalkozásokon, illetve a tömegsportórákon is.

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgálja, melynek célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan problémakezelési **módszer, amely az iskola közösségének aktív részvételére épít.**

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- testnevelésórákon
- szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében
- diáksport-egyesület működtetésével, egyedi együttműködési megállapodás alapján
- egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét
- sportnapok (maratoni foci, sportnap), sporttábor (sítábor) szervezésével
- Sportversenyek lebonyolításával

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe.

Jó NETFIT eredményeink is mutatják, hogy a testnevelésre, sportra iskolánkban különös hangsúlyt fektetünk, és a Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Karának gyakorlóhelyeként a jövő testnevelés szakos tanárainak nevelésében is szerepet vállalunk.

1.5.A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Kiemelt figyelmet érdemlő tanulók a különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, ill. kiemelten tehetséges diákok valamint a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók.

Alapvető pedagógiai feladatunk a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése. Ennek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Az együttnevelés során a pozitív emberi értékek, tulajdonságok kialakítására törekszünk (a szeretet, a jószág, a becsületesség, az őszinteség, az önzetlenség, a szorgalom, a segítőkészség, a tolerancia, a felelősségérzet példáinak erősítése), az együttműködési képesség kialakítására, és az empátia fejlesztésére.

1.5.1.A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

Felzárkóztatás, integrálás

A lemorzsolódás megakadályozása érdekében többszintű felzárkóztató, integráló tevékenységet folytatunk, melynek fő formái:

- speciális tanácsadás (pályaválasztás, szociális, jogsegély, lelki-szellemi stb.)
- fejlesztő pedagógus/gyógypedagógus által vezetett foglalkozás
- osztályfőnöki egyéni tanácsadás, feltáró beszélgetés (szülők bevonásával is)
- tanórai differenciálás
- tantárgyi korrepetálás és felzárkóztatás (A részvételre a szaktanárok tesznek javaslatot, a szaktanár/osztályfőnök tájékoztatja a szülőket, illetve figyelemmel kíséri, hogy a tanuló él-e a felkínált lehetőséggel, melyet vagy külön foglalkozás vagy a tanulószoba keretei között szervezünk.)

Intézményünkben különös figyelmet szentelünk a tanulók eltérő társadalmi-kulturális háttéréből adódó különbségei kiegyenlítésének. Minden gyermeknek meg kell kapnia a lehetőséget, hogy képességének megfelelően teljesítsen. Ezért nagy erőfeszítéseket teszünk a gyengébb előképzettségű vagy hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása érdekében. **A veszélyeztetettség nem csupán**, és nem is elsősorban az **anyagi nehézségekben gyökerezik**, hanem a családi harmónia, a gyerekre fordítható idő, a felelősség hiányában, a józan problémamegoldó képesség hiányában, a pozitív családi példák hiányában vagy alulmaradásában más példák mögött. Az ily módon erkölcsileg és/vagy anyagilag veszélyeztetett gyermekek megsegítése érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat is ellát.

Ennek megfelelően képzett pedagógus látja el az ifjúságvédelmi feladatkört. Ifjúságvédelmi felelősünk a nyilvántartás mellett a szociális és hatósági intézményhálózattal való kapcsolattartást is biztosítja, és tájékoztatja a szülőket a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

Az osztályfőnöki munkaközösség és az ifjúságvédelmi felelős közösen tervezi meg minden tanévben a veszélyeztetett tanulók **felderítését és regisztrálását**. Nagy empátiával és valódi segítőkészséggel **irányítják szakemberekhez** a védelemre, **támogatásra szoruló fiatalokat**. A tanulókat és szüleiket az osztályfőnökök tájékoztatják az ifjúságvédelmi felelős fogadó óráiról, az igénybe vehető segítség feltételeiről, módjáról. A szülőkkal való együttműködés a feltétele a szülők és a családok nevelési gondjai segítésének.

A szociálisan rászoruló tanulók támogatott étkeztetésben, támogatott tankönyvekben részesülnek. Az iskolát segítő **Attila Alapítvány** alapító okiratában rögzítette, hogy minden tanévben – a Kuratórium döntése alapján segélyezi az önhibájukon kívül nehézségekkel küzdő tanulókat a szülő egyéni kérelme alapján. A Kuratórium minden évben támogatja az erdei iskolát, diákcsere-programokat, a végzősök költségeit, hogy ezekből anyagi okok miatt ne maradjon ki egyik tanuló se.

Fokozott odafigyeléssel, egyéni beszélgetésekkel segíthetünk a személyes problémák megoldásában. Ezek a személyes beszélgetések hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a diák elfogadja önmagát jelenlegi nehézségeivel, aktivizálja erőit a hiányosságok felszámolása érdekében.

Biztosítjuk az **iskolaorvosi, fogorvosi** ellátást, szaktanár vezetésével a **gyógytestnevelést**.

A jól működő **iskolai könyvtárnak** óriási szerepe van a gyermekek és ifjak olvasáskultúrájának fejlesztésében, az írott betű megszerettetésében, az információs esélyegyenlőség, valamint az egész életen át tartó tanulás igényének kialakításában

Közvetlen kapcsolatot tartunk a **Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat I. Kerületi Tagintézményével és a Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központtal**.

1.5.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara. Ebbe a körbe azok a tanulók tartoznak, akik szakértői bizottság véleménye alapján az életkorukhoz viszonyítottan jelentősen alulteljesítenek, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdenek, közösségbe való beilleszkedésük, továbbá személyiségfejlődésük nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősülnek sajátos nevelési igényűnek.

Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ennek érdekében felmérjük belépő tanulóink tudásszintjét, kompetenciáit, különös tekintettel a matematikára és szövegértésre, valamint az idegen nyelvekre.

A felmérések és a jó személyes kapcsolat a tanulóval és családjával lehetőséget ad arra, hogy minél hamarabb megfelelő szakemberhez irányítsuk a BTMN-gyanús tanulókat

A beilleszkedési-, tanulási-, és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekek ellátását a pedagógiai szakszolgálat szakvéleményében leírtak alapján a szülő írásbeli kérésére, az igazgató által készített határozat alapján végezzük.

Iskolánkban főállású fejlesztőpedagógus egyéni vagy kiscsoportos formában foglalkozik a BTMN tanulóinkkal. A gyermekek órarendjéhez, időbeosztásához igazodva határozzák meg a heti foglalkozások időpontját. A fejlesztő foglalkozások segítik a tanulók eredményesebb iskolai teljesítményét, hátrányainak csökkentését, részképességeik javulását, valamint enyhítik a tanulási nehézség következményeként megjelenő kedvezőtlen pszichés és magatartási problémákat.

A tanulók érdekében kapcsolatot tartunk az őket vizsgáló és a velük foglalkozó szakszolgálatok munkatársaival. A szaktanárok tudatosan figyelemmel kísérik a tanulók tanulási, magatartási problémáit, és szükség esetén (további) vizsgálatukat javasolják. Intézményi kereteink közt biztosítjuk, hogy a BTMN tanulók esetében megvalósulhassanak azok a fejlesztési feladatok és célok, amelyeket a szakvéleményükben javasoltak, illetve biztosítjuk a sikeresebb előmenetelükhöz szükséges könnyítéseket, az adott szaktárgyaknak megfelelő differenciált pedagógiai módszereket. **Az alkalmazott differenciált bánásmód, az egyéni elbírálás** hozzásegítheti a gyermekeket sikerek megéléséhez, javítva ezzel önbizalmukat, tanulási motivációikat. A frontális óravezetések mellett támogatjuk a gyermekeket jobban bevonó, aktivitásra jobban ösztönző **kooperatív technikák** alkalmazását.

Osztályfőnöki, szaktanári, tanulói igény jelentkezésekor iskolánkban az iskolai fejlesztőpedagógus, iskolapszichológus, esetleg külsős szakember tart a gyermekeknek **tanulás-módszertani foglalkozást**. 10-12. évfolyamos tanulóinknál különös hangsúlyt kap a **pályaorientáció**, a továbbtanulás irányítása, segítése.

A hétköznapi problémák megoldására **az egy osztályban tanító tanárok** megbeszélést tartanak, és közös nevelési módszert alakítanak ki az adott tanuló támogatására, ha szükséges folyamatos vagy átmeneti iskolapszichológusi foglalkozásokkal megtámogatva.

Az osztályfőnökök építenek az **osztályközösség** segítő erejére. Az iskolai és iskolán kívüli programok is sokat segíthetnek a közösségbe való beilleszkedésben, a BTMN tanuló értékeinek megerősítésében, más irányú (nem tanulmányi) tehetségének felismerésében.

1.5.3. Sajátos nevelési igényű tanulók

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.

A Kosztolányi Dezső Gimnázium vállalja a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók köréből az enyhe fokú beszéd fogyatékos, az egyéb pszichés fejlődési zavarral, illetve a speciális tanulási zavarral - a diszlexia, diszgráfia,

diszortográfia és diszkalkulia vagy egyéb részképesség-zavarral - küzdők **integrált nevelését, oktatását. A sajátos nevelési igényű tanulók létszáma tanulócsoportonként maximum 2 fő.**

Pedagógiai munkánkban abból indulunk ki, hogy a fogyatékkal élő gyermek minden más gyermekkel közös emberi tulajdonságokkal rendelkezik, hogy ugyanabban a kultúrában, emberi közösségben, társadalomban él. Ezért felnőtté válásukhoz biztosítjuk iskolai kereteinken belül az elsajátítható tudást és a kialakítandó képességeket. Iskolánk oktató-nevelő munkájának fontos feladata a másság elfogadása, az **egymás iránti empátia, tolerancia, esélyegyenlőség.** Nevelőink a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszik az SNI tanulók tanítására-tanulására jellemző módosításokat, együttműködnek a pedagógiai szakszolgálatok szakembereivel, gyógypedagógusokkal, iskolapszichológussal, javaslataikat, iránymutatásaikat elfogadják, beépítik a pedagógiai folyamatokba.

Az integrált képzés a speciális egyéni szükségletekhez is igazított sajátos módszerekkel, ismeretanyag-elrendezéssel, értékelési rendszerrel történik, a Nkt. és a Nat elveivel, általános céljaival összhangban.

A speciális nevelés alapeszménye olyan elfogadó környezet kialakítása, amely a gyermek erőit, sikeres próbálkozásait értékeli, másságát elfogadja, a sajátos értelmi - és személyiség állapotához igazodó nevelést, oktatást helyezi előtérbe, és ez a gyermek harmonikus személyiségfejlődését eredményezi. Fontos célunk a fogyatékból eredő hátrányok megelőzése, csökkentése, kompenzálása, a képességek kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük támogatása.

Intézményünk, mint befogadó intézmény vállalja a sajátos nevelési igényű tanulók ellátásához nélkülözhetetlen többlétszolgáltatások biztosítását. Az SNI tanulók szakvéleményének figyelembe vételével speciális fejlesztésüket iskolai **fejlesztőpedagógus**, szükség szerint **utazó gyógypedagógusi hálózat** igénybevételével biztosítjuk. A **megtervezett fejlesztés** tanórai keretek között, a rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozások keretében, egyéni és csoportos fejlesztő tevékenység útján, speciális pedagógiai segítségnyújtással valósul meg.

A tanuló fejlődését, elért eredményeit meghatározzuk, rögzítjük, rendszeresen konzultálunk a vele foglalkozó szakemberekkel és a szülőkkel. Pedagógusaink az integrált tanulók nevelésével kapcsolatos szakmai tapasztalatcserén, szakmai felkészítésen, továbbképzésen vesznek részt.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI-rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg. Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények segítségét.

1.5.4. Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Kiemelkedően tehetséges tanulók tehetséggondozása

A tehetség szót legalább kétféle értelemben használjuk. A szűk értelmezés szerint tehetséges az, aki az átlagosnál sokkal jobb adottságokkal rendelkezik, akinek a fejlesztése, képzése kimagasló teljesítményt eredményez. A másik értelmezés szerint minden gyermeknek van tehetsége valamihez.

Pedagógusaink minden diákban igyekeznek kibontakoztatni a tehetséget, és jó szemmel felfedezni mindegyikükben azt a képességterületet, amelynek irányába el lehet indulni. A tehetséggondozás módszereiben célirányos tanulásszervezési eljárásokat alkalmazunk, ösztönözzük a pedagógusok szakirányú továbbképzéseit (tanulásmódszertan, tehetségdiagnosztika). E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt, és a legszorosabb együttműködést igényli a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

2015 szeptemberében alakult meg a tehetséggondozó és integráló munkaközösség, melynek fő célja e két területen a szakmai továbbfejlődés segítése, pályázatokon való szereplés. Célkitűzésünk, hogy nyolc évfolyamos gimnázium lévén olyan foglalkozásokat és programokat indítsunk el, melyek egyaránt támogatják a tehetséges

és a tanulásban akadályozott tanulók egész személyiségének és készségeinek fejlődését és integrációját. Célkitűzésünk az inkluzív nevelés minél szélesebb körű megvalósítása. Terveink között szerepel olyan szakkörök, foglalkozások indítása, illetve olyan tanulmányi és tehetséggondozó versenyek szervezése és azokon való részvétel, melyek a fent megfogalmazott céljainkat támogatják.

Tehetséggondozó munkánk elismeréseként 2016-ban elnyertük az Akkreditált Kiváló Tehetségpont címet. Meggyőződésünk, hogy a tehetségek fejlesztése nem csak az iskola keretein belül zajlik, hanem igénybe vesszük az országos pályázatok és a Nemzeti Tehetségprogram adta lehetőségeket is, valamint a kiugró tehetségeket tovább irányítjuk a tehetségüknek megfelelő szakemberhez, mentorhoz, intézményhez. Intézményünk regisztrált az Oktatási Hivatal tehetségkapu felületén is.

Tehetségek felismerése - Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és az osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

Tehetségek fejlesztése - A nyolc és négy évfolyamos gimnázium kétféle orientációja teret ad a diákok magasabb szintű társadalomtudományos/természettudományos képzésének. Az emelt óraszámú tanított tantárgyak és a csoportbontások (matematikából és idegen nyelvből az átjárhatóság biztosításával kialakított nívócsoportok) segítik a tudás és készségek elmélyítését. 11-12. évfolyamon a gimnáziumok számára előírtnál több tantárgyból biztosítunk lehetőséget emelt szintű érettségire való felkészülésre.

Tanulóink - a gimnáziumi tanulmányi eredményeik szerinti várakozásoknak megfelelően - **sikeresen teljesítik az érettségi vizsgát**. Sokan tesznek előre hozott érettségi vizsgát idegen nyelvből és informatikából.

Rendszeresen mérjük tanulóink készség- és tudásszintjét. Az órákon a tantervi követelményeken túlmenően, **differenciált feladatokkal** látjuk el tehetséges diákjainkat. Ezek lehetnek szorgalmi feladatok, kiemelkedően nehéz, az átlagosnál nagyobb kreativitást igénylő, vagy a pedagógus által irányított önálló kutató-gyűjtő munkát igénylő feladatok, vagy projektmunkák is. A személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás, motiválás megfelelő formáinak megkeresése is a tehetséggondozás napi szintű tevékenységeihez tartozik.

A szaktanárok által a különböző műveltségi területeken tartott **szakkörök** olyan ismereteket adnak, olyan képességeket fejlesztenek, amelyek nem férnek el a tanórai keretben. A szakkörök előre meghatározott tematika alapján tevékenykednek. A szakköri aktivitás tükröződhet a tanuló tantárgyi és szorgalomosztályzatában. Az iskolában működő szakköröket minden tanévben a tanulói érdeklődés/tanári kapacitás függvényében és a sokoldalú tehetséggondozás jegyében alakítjuk ki, pl:

- idegen nyelvi,
- informatika-,
- matematika-,
- természettudományos, egészségnevelő, környezetvédő szakkörök.
- kézműves, barkács-, festő-szobrász, rajszakkör,
- énekkar,
- dráma- és színjátész,
- újságíró,
- iskolarádió,
- sportfoglalkozások,

Az **énekkari próbák** célja a megfelelő adottságú tanulók zenei képességeinek fejlesztése, igényes zenei ízlés kialakítása és színpadképes produkciók létrehozása. Vezetője az igazgató által megbízott karvezető tanár. Az énekkar biztosítja az iskolai rendezvények zenei programját. Az iskolánk épületében működő zeneiskolával közösen is rendezünk bemutatókat, koncerteket.

A tanulók mozgásigényének kielégítésére, a sport megszerettetésére működnek **sportköri foglalkozások**. A testnevelő tanárok lehetőséget nyújtanak a tanulóknak a különböző sportági foglalkozásokon, hazai és külföldi versenyeken való részvétellel. A sportkörök eredményesen fejlesztik a tanulók testkultúráját és a csapatjátékot.

Az iskola szervez önképzőköröket is, amelyek tevékenysége nagymértékben hagyatkozik a kreatív tanulók aktivitására, önfejlesztő tevékenységére (pl. dráma és színjátszó szakkör). A szakmai irányítást pedagógusok vagy külső szakemberek végzik. Igény esetén társadalomtudományi vagy természettudományi kutatási irányú kört is szervezünk (pl. fizika, informatika, történelem).

A jól felkészült, kitartó szorgalmú diákjainkat különböző **országos tanulmányi versenyeken** (pl. OKTV, Zrínyi Ilona matematikaverseny, Simonyi Zsigmond helyesírási verseny stb.) indítjuk annak érdekében, hogy képességeiket más iskolák tehetséges tanulóival is összemérhessék. Egyetemek, főiskolák által középiskolásoknak meghirdetett versenyekre is felkészítjük tehetséges, érdeklődő diákjainkat. A tanulók szélesebb köre számára **iskolai- és kerületi versenyeket** szervezünk, amelyek tartalmát a munkaközösségek határozzák meg. Célul tűzzük ki, hogy valamennyi műveltségi területen, tantárgycsoportban gondoljunk a legjobbak felkészítésére, indítására. A versenyekre való felkészülés módja az említett szakkörökön kívül az egyéni szaktanári felkészítés is. (A versenyek részletes felsorolása az éves munkatervben jelenik meg.)

A munkaközösségek tagjai segítik is egymást a tanítványokkal való kiemelt foglalkozásban, hiszen a tehetséggondozás az iskola egészét átszövő, tantárgyközi feladat, nem egyetlen szaktanár vagy munkaközösség feladata csupán, az egész nevelőtestület összefogását, együttműködését igényli.

1.6.A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A személyiség (egyéniség) fejlesztése és a közösség építése demokratikus társadalomban egymástól elválaszthatatlanok. Intézményünkben minden nevelő feladatának tekinti a gyermekeket támogatni abban, hogy értelmi fejlődésük mellett növekedjenek a közösségben végzett szolgálatok által is.

A **közösségi nevelés** egyik fontos dokumentuma a házirend, amely olyan jogokat és köteleességeket, viselkedési szabályokat tartalmaz, amelyek betartása hozzájárul a közösséggé váláshoz. A házirendet minden iskolánkba beiratkozó tanulónak meg kell ismernie, betartása a beiratkozás napjától kötelező.

1.6.1.A nevelőtestület közössége

Nevelőtestületünk sokszínű, **kreatív, magasan képzett tanárok közössége**, amely összehangoltan látja el az iskola szerkezeti adottságaiból fakadó sokoldalú feladatokat. A részfoglalkoztatásban alkalmazott pedagógusok is kiveszik a részüket a nevelőtestület feladatainak teljesítéséből. Igyekszünk közösen szembenézni a munkánkhoz kapcsolódó kérdésekkel, eszmecseréink és a hozzájuk kapcsolódó problémák közös felvállalása erősíti közösségünket.

A szakmai továbbképzések, a közös sportolás, zenélés és kirándulás alakítják kapcsolataink minőségét, melyből aztán a diákoknak átadandó pozitív életszemlélet táplálkozhat. Az évek során működő kapcsolatot alakítottunk ki határon túli magyar iskolák pedagógusaival (Pozsony, Eszék, Zenta). Számos közös program valósult meg ennek keretében (pl. Összetartozás Napja alkalmából szervezett futballtorna.)

Olyan pedagógusközösség kialakítására törekszünk, amely egységes elvárásrendszerével, változatos nevelési eljárásaival az egyes osztályokat/diákcsoportokat vezetni tudja. A tanulói közösségek irányításánál nevelőink alkalmazkodnak az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a serdülő- és ifjúkori problémákhoz, ami a négy évfolyamos képzésben is fontos, de a nyolc évfolyamos képzés esetében kiemelkedő jelentőséggel bír.

A nevelőtestület munkája kiegészül fejlesztőpedagógus, iskolapszichológus, utazó gyógypedagógus, könyvtáros, laboráns, rendszergazda és iskolatitkár, valamint iskolaorvos és védőnő, rendőr-tanácsadó, gyógytestnevelő tanár tevékenységével is.

Pedagógusaink között vannak **szakvizsgázott pedagógusok és mentortanárok**, akik kiváló szakmai képzettségük és gyakorlatuk alapján napi munkájuk mellett felsőoktatási intézmények hallgatóit segítik a felkészülésben a tanári pályára. A nevelőtestület szakos összetétele az iskola óraterve alapján készülő tantárgyfelosztásnak megfelelő.

1.6.2. Az osztályközösség

Az osztályközösségek értelemszerűen az iskola közösségének fontos pillérei. Minden évfolyamra vonatkozóan az osztályfőnöki tanterv nyújt iránymutatást az osztályfőnököknek a közösségi szabályok kialakításához, az aktivitás kedvező szintjének eléréséhez és fenntartásához, közös értékrend kialakításához. **Az egymás iránti toleranciát kiemelt feladatunknak tekintjük.** Az osztályfőnöki órák tervezésénél figyelembe vesszük a diákok véleményét, aktuális problémáit. Célunk, hogy a tanulók tanulják meg egymást tisztelni, és döntéseikért felelősséget vállalni.

A közösségfejlesztésnek jó terepe minden olyan aktivitási forma, ahol a diákok megismerhetik egymást. **Ilyenek a változatos osztályprogramokon (színház-, múzeum-, koncert-, mozilátogatás, közös sportolás, zenés szórakozás, az épített környezetünk látogatása pl. Vérmező, Várnegyed) kívül a közösségformáló és tanulmányi célú osztálykirándulások alkalmai is.** A Diákönkormányzat által szervezett, év eleji teremdekorációs, szelektív hulladékgyűjtési, tanulmányi versenyek segítenek az osztályközösség összetartozásának, tudatos közösségi feladatvállalásának fejlesztésében.

Közösségfejlesztés a tanítási órán és az egyéb foglalkozásokon:

Tanulási órák keretében (és azon kívül is) törekszünk a szociális kompetenciák fejlesztésére (empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodóképesség), és az SNI, BTMN tanulók beilleszkedésének segítésére és a másság elfogadtatására a tanulói közösségben.

A tanulók a tanórákon változatos munkaformákkal (pl. páros és csoportos feladatmegoldás, kooperatív munka, kísérlet, verseny, projekt) is gyarapítják ismereteiket, és gyakorolják a teammunka különböző formáit. Az osztályfőnöki órán a közösségi lét alapkérdéseivel, szabályaival és problémáival évről évre egyre mélyebben foglalkoznak a diákok. Az etika/hit- és erkölcsstanórákon mindenki vallásának/világnézetének megfelelő csoportban ismerkedhet meg behatóbban is a közösségekre, társadalomra vonatkozó erkölcsi normákkal.

Az egyéb foglalkozásokon (pl. tanulószoba, korrepetálás, szakkörök) a tanulók önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére való nevelése kerül előtérbe. A csoportos öntevékenység itt még nagyobb szerepet kap, mint a tanórákon.

Intézményünkben a közösségfejlesztés jegyében különböző **érzékenyítő foglalkozásokat** szervezünk. Több mint egy tanéven keresztül a Budavári Önkormányzat szervezésében kerekesszékes és látássérült emberekkel találkozhattak a diákok. Kérdéseket fogalmaztak meg, és személyes élményeiket is megoszthatták az érzékenyítő program keretében. Osztályaink közül többen voltak a láthatatlan kiállításon is, melynek kihelyezett programját intézményünkben is megszerveztük. Tanulóink élménybeszámolóiból kiderült, hogy számukra ennek a napnak a legnagyobb tanulsága, hogy sohasem lehet feladni a reményt, nincs olyan helyzet, amelyben meg ne lehetne találni azt a jót, amiért érdemes küzdeni, harcolni.

1.6.3. A kosztolányis iskolai közösség

Fontosnak tartjuk az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítását. A nem tanórai keretek között folyó egyéb iskolai foglalkozások, programok alkalmi életszerű közeget biztosítanak a közösségformálás, kapcsolatteremtés és beilleszkedés számára, egymás elfogadására, a kulturált öltözködés és viselkedés gyakorlására, a feladatok megosztására, a közös sikert szolgáló feladatvállalásra. Ezek az élmények erősítik a kosztolányis közösséghez tartozást.

Az iskola hagyományai, színes, változatos kulturális élete lehetőséget kínál a tanulók együttműködésére

Hagyományos rendezvényeink (vö. 1. sz. melléklet) mint pl. a Kosztolányi-gála, ünnepélyeink, megemlékezéseink, a csibebál, gólyabál, a farsangi bál, Mikulás-nap, karácsonyi koncert, a sportnap, valamint a tanulmányi versenyek – teret adnak minden diákunk számára az iskolai közösségi életbe való bekapcsolódásra. A búcsúzó osztályaink számára szervezett szalagavató bál, a maratoni tanár-diák focimérkőzés, a határon túli kirándulás és a ballagás is fontos és értékes hagyománnyá váltak iskolánkban.

Iskolánk identitását erősíti weboldalunk (<http://www.kosztolanyigimnazium.hu>), illetve a diákok által szerkesztett **iskolaújság és iskolarádió** is. A közösségi médiában is jelen vagyunk iskolai Facebook-oldalunkkal.

Az érettségi bizonyítvány megszerzéséhez szükséges **közösségi szolgálatot** is változatos területeken szervezzük felsőbb évfolyamos diákjaink számára. „A közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása.” (Nkt, Értelmező rendelkezések, 4.§ 14.)

Az iskola **külföldi kapcsolataival** sokat tesz azért, hogy a tanulóiban pozitív viszonyt alakítson ki a közös európai értékek iránt, és becsüljék az európai fejlődés során létrehozott eredményeket, köztük Magyarország jelentős szerepét. Ezt segítik elő a számos külföldi országban tett utazások, szervezett projektmunkák.

- Diákcsere-kapcsolat a **regensburgi Goethe Gimnáziummal**.
- Nagyobb projekteink voltak: **Comenius program**, Olaszország - **Békeháló program**. Ezek sorát szeretnénk folytatni, továbbra is keressük a nemzetközi pályázati lehetőségeket.
- **Sítábor** (Ausztria)
- Szaktanárok által szervezett **utazások idegen nyelvi célterületekre** (Spanyolország, Ausztria, Franciaország, Anglia)

1.6.4. Az önkormányzás képességének kialakítása

A tanulói közösségek fejlesztése során kialakítjuk a közösségekben, hogy nevelői segítséggel, vagy önállóan, közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják. A közösségi iránti felelősségtudat, közösségépítés és a demokratikus kommunikáció igényének kialakítását és fejlesztését az iskolai **diákönkormányzat** is segíti.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulót megilleti az a jog, hogy életkorának megfelelő mértékben részese legyen az őt érintő döntések meghozatalának. Ezt a jogát személyesen, illetve választott képviselőin, valamint szülőjén/gondviselőjén keresztül gyakorolhatja. Joga van megismerni az őt érintő döntés tartalmát, okát, következményeit. A döntési folyamat során joga van véleményét elmondani.

A nevelési-oktatási intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel. A tanuló ezen jogainak gyakorlását, módját a házirend tartalmazza.

Intézményünk tanulói a törvényben biztosított jogaikkal élve **diákönkormányzatot alkotnak**. Az osztályok DÖK-képviselőik vagy helyetteseik segítségével képviselhetik magukat, akiket a tanév elején választanak meg. **diákönkormányzat élén egy DÖK-képviselő által választott elnök áll**. A Diákönkormányzat munkáját a feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az intézményvezető bíz meg.

A DÖK havonta egyszer ülésezik, de sürgős ügyben bármikor összehívható. Közvetítő szerepének legmagasabb szintű formája a diákparlament, mely évente két alkalommal (ősszel és tavasszal) kerül megrendezésre. A diákparlament mindenki számára nyitott, bárki képviseltetheti magát és elképzeléseit.

A DÖK feladata, hogy a tanulók kéréseit, javaslatait az iskolavezetés felé közvetítse, és a diákok figyelmét jogaik demokratikus gyakorlási módjaira és kötelezettségeik tudatos vállalására irányítsa.

Fontosnak tartjuk, hogy a demokratikus kommunikáció kialakulását elősegítsük, és megtanítsuk diákjainkat jogaik megfelelő képviseletére.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni a Nkt. 48.§ (4) és a m. r. 120. § (5) pontjaiban felsorolt esetekben. A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt a m. r. 120.§ (2) bekezdésében foglalt esetekben.

Nevelőtestületünk arra törekszik, hogy a tanulói szervezet rendelkezzen az érdemi működéséhez szükséges feltételekkel:

- információval a gyermekek és a diákok jogairól; a nevelőtestület és az iskolavezetés terveiről, gondjairól; a tanulók igényeiről

- anyagi feltételekkel, az iskola helyiségeinek rendelkezésükre bocsátásával a diákújság szerkesztésében való részvétellel, benne publikációs lehetőséggel; a testület felelősségérzetét és tekintélyét erősítő jutalmazási alappal; a szervezeti élet és az ügyvitel elemi technikai eszközeivel;
- a véleménynyilvánítás lehetőségeivel;
- tényleges önállósággal;
- a tanulóifjúság bizalmával.

Iskolánkban a diákönkormányzat nagy szerepet játszik a hivatalos és szabadidős iskolai rendezvények megszervezésében és lebonyolításában is.

A tanulók iskolai közéleti részvételének további - a diákszervezettől független - lehetősége, hogy közérdekű kérésükkel, javaslatukkal az osztályfőnökhöz vagy írásos kérvénnyel az igazgatóhoz forduljanak.

A Diákönkormányzaton belül működik a **DÖKO-munkacsoport**, amely saját vállalásokkal és feladatokkal (pl. energijárőr-csapat stb.) vesz részt a diákok környezettudatosságra nevelésében.

1.7.A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az iskolai nevelés-oktatás, a tanulói személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülők és a nevelőtestület együttműködése, melynek alapja a kölcsönös bizalom és tájékoztatás.

A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az intézmény vezetője legalább évente egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén; a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén; az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók tanulmányi előrehaladásukról, hiányzásairól az elektronikus naplón keresztül folyamatosan tájékozódhatnak.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőjével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

A szülők és a pedagógusok kapcsolattartása, együttműködésének formái:

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója (félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén) és az osztályfőnökök (folyamatosan) tájékoztatják.

A pedagógus-szülő kapcsolattartás legalapvetőbb formája az **elektronikus naplón** keresztül történő tájékoztatás. Az e-napló lehetőséget nyújt a szülőnek, hogy naprakészen követhesse gyermeke érdemjegyeit, hiányzásait dicséreteit, megrovásait. Az e-napló Üzenő funkciója a szaktanárokkal, osztályfőnökkel való rövid, gyors kommunikációt biztosítja.

Mindezek mellett a szülő felveheti a kapcsolatot a tanárokkal is nyomtatott vagy **elektronikus levélen** keresztül, kérdezhet, egyeztethet időpontot, részletesebben kifejtethet egy kérdést, problémát. A pedagógus nyomtatott vagy elektronikus levélben küldhet írásbeli tájékoztatást a szülő részére.

A kapcsolattartás leghatékonyabb formája a személyes megbeszélés a **tanári fogadóórák** alkalmával. A pedagógusok egyidejűleg, az **esti órákban** évente háromszor tartanak fogadóórát. A másik lehetőség a **délelőtti órákban**, a hét azonos napjain biztosított egyéni szaktanári fogadóóra. A szülők telefonon vagy személyesen kereshetik meg az érintett tanárt. Az egyéni fogadóórák időpontjai az iskola honlapján megtalálhatók.

Mind a szülő, mind a pedagógus kezdeményezhet **személyes találkozást** más időpontban is, s ez általában konstruktív, közelebb visz a nevelési probléma megoldásához. Összetett, speciális szakértelmet igénylő

esetekben az osztályfőnök a gyermekvédelmi felelőst, iskolapszichológust is bevonhatja a beszélgetésbe, illetve ajánlhatja, hogy a tanuló vagy a szülő keresse fel a pedagógiai szakszolgálat szakembereit.

Az osztályfőnökök évente legalább két alkalommal szülői értekezleten tájékoztatják a szülőket az osztályközösséget érintő kérdésekről. Egyedi, nem szokványos események (külföldi utazás szervezése, szalagavató, érettségi megbeszélése stb.) alkalmából rendkívüli szülői értekezlet hívható össze.

Mindhárom együttműködő fél számára élményt nyújt, a szülőnek pedig más módon meg nem szerezhető információkat jelent a **nyílt napon** való részvétel. A nyílt nap idején a szülők betekintést nyernek nevelés-
oktatásunk hétköznapijaiba.

Az iskola lehetővé teszi, hogy a szülők is részt vegyenek ÖKO-programjainkban, valamint javaslataikkal, ötleteikkel segítsék a fenntarthatóságra nevelés folyamatát.

Az iskola hagyományos **ünnepi rendezvényein** is van mód tanár-szülő találkozására, ennek legkövetlenebb formája az évenként felváltva megrendezett **Szülő-öregdiák-tanár találkozó** ill. az **Alapítványi bál**.

Intézményi honlapunk lehetőséget nyújt az iskola partnereinek és más érdeklődőknek, hogy naprakész információkhoz jussanak az iskola életével, működésével kapcsolatban. Ezt a funkciót egészíti ki gimnáziumunk **Facebook-oldala**.

A szülők és a diákszervezet képviselői törvény által biztosított jogaik alapján vehetnek részt meghívott vendégként az **érettségi** vizsgákon.

Intézményünkben aktívan működik a **szülői választmányi közösség** (SZMK), amelybe minden osztály delegál egy szülőt. Az SZMK évente legalább 3-4 alkalommal tart megbeszélést az aktuális problémákról, illetve javaslatot tesz az iskola életével kapcsolatos ügyekben.

Az **intézményi tanács** munkájában a szülők, nevelőtestület, diákönkormányzat képviselőin kívül a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat munkatársa vesz részt.

Az **Attila Alapítvány** kuratóriumának az intézményvezetőn kívül 2 szülő és 2 pedagógus tagja van. Meghívott vendégként Nagy Ildikó Borbála a Kosztolányi-hagyaték jogutódja is segíti az Alapítvány tevékenységét, és rendszeresen részt vesz a gimnázium rendezvényein.

Intézményünk külső partnerei:

- Eötvös Loránd Tudományegyetem
- Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar
- Károli Gáspár Református Egyetem
- Pázmány Péter Katolikus Egyetem
- Fővárosi Pedagógiai Szolgálat I. Kerületi Tagintézménye
- Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ
- Gyámhatóság
- Budapest I. Kerületi Farkas Ferenc Zenei Alapfokú Művészeti Iskola
- I. Kerületi Rendőrkapitányság
- I. Kerületi Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Budavári Önkormányzat Egészségügyi Szolgálat, iskolaorvosi, fogorvosi és védőnői hálózat
- Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat, Gazdasági Műszaki Ellátó és Szolgáltató Szervezet
- Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Közép-Budai Tankerület
- iskolai étkeztetést biztosító szolgáltató
- Németországi partneriskolánk a regensburgi Goethe Gimnázium
- Határon túli magyar testvériskoláink:
- Horvátországi Magyar Oktatási és Művelődési Központ (Eszék)
- Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola és Gimnázium (Pozsony)

- Zentai Gimnázium
- Együttműködési megállapodás az Apáczai Csere János Elméleti Líceummal
- A környezettudatos nevelés érdekében kapcsolatokat ápolunk különböző civil szervezetekkel pl. HUMUSZ Szövetség, Duna-Ipoly Nemzeti Park, valamint külföldi középiskolákkal
- Az iskolai közösségi szolgálat keretében állandó az együttműködésünk a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal, a Magyar Vöröskereszttel, a polgárőrséggel, kórházakkal, óvodákkal, könyvtárakkal és egyéb civil szervezetekkel, egyesületekkel.

A kapcsolattartás rendjét az SZMSZ tartalmazza.

1.8.A tanulmányok alatti vizsgák szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei

1.8.1. Tanulmányok alatti vizsgák

Tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet által előírt esetekben szervez az iskola (magántanulók, előrehozott érettségizők, nevelőtestületi döntés alapján kötelezettek esetében).

- A vizsgák időpontjáról – a javítóvizsga kivételével – írásban kap tájékoztatást a tanuló és a szülő, legalább 10 nappal a vizsga kezdő időpontja előtt. Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A tanulmányok alatti vizsgán vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli a vizsgakötelezettséggel érintett időszakra vonatkozó követelmények elsajátítását. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről.
- Ha a tanuló a tanulmányok alatti vizsga letételére a nevelőtestulettől halasztást kap, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.
- A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A tanulmányok alatti vizsgák (osztályozóvizsga, különbözeti vizsga, pótló- és javítóvizsga) követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült, a pedagógiai program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel. A vizsgák pontos időpontját közzétesszük a tanév helyi rendjét tartalmazó munkatervünkben és az iskolai honlapon.

1.8.2. Osztályozóvizsga

Osztályozóvizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi osztályzatai megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- tanulmányait magántanulóként végzi,
- előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni az adott tantárgyból,
- hiányzása a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket meghaladja, és ezért nem osztályozható, amennyiben a tantestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

Ha a tanuló igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a tanévben meghaladja a 250 órát és/vagy adott tantárgyból a 30 %-ot, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

A vizsgára írásban kell jelentkezni az intézményvezetőhöz címzett kérelemmel. A vizsgára a tanuló önállóan (szülői segítséggel) készül fel.

Egy osztályozóvizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozóvizsgát az adott tanítási évben kell megszerezni.

Azok a tanulók, akik osztályozó vizsgát tettek előrehozott érettségi vizsga miatt, de még az érettségi vizsgát nem tették le, **kötelezően kell látogatniuk az órát.**

Aki érettségi törzslapkivonattal rendelkezik és a 11. évfolyamon tette le az előrehozott érettségi vizsgát, akkor - de csak akkor - mentesül az adott tantárgy alapórájának látogatása alól. Ezt a mentességet az igazgatóhoz benyújtott írásbeli kérelme alapján kaphatja meg, melyhez csatolni kell az érettségi törzslapkivonat másolatát. Ebben az esetben két választási lehetősége van a mentességet kérő, előrehozottan érettségizett tanulónak:

- Nyelvvizsga-előkészítő csoport óráin vesz részt.
- Szülői kérvényre, beleegyező nyilatkozattal, a szülő felelősségvállalásával elhagyhatja az adott órában az intézményt (igazgatói határozat alapján), de a többi órán való megjelenésére mindez nem lehet kihatással.

A kérvényt az intézményvezető elbírálja és határozatot hoz, melyben kijelöli, hogy a felmentés idején a tanulónak hol kell tartózkodnia. A határozatot az érintett szaktanár is megkapja.

1.8.3.Különbözeti vizsga

A tanulót jogszabály értelmében megilleti az a jog, hogy a választható tantárgyak esetében a május 20-i határnappal, a következő tanévre más választható tantárgyat válasszon. Ennek feltétele a sikeres különbözeti vizsga. A különbözeti vizsga a tantárgyi követelmények optimumát kéri számon. A vizsgára a szülő jelentkezteti és készíti fel a tanulót.

Különbözeti vizsgát tehet a tanuló, ha:

- írásbeli határozat alapján engedélyezték, ill. előírták,
- tanulmányait valamely tantárgyból emelt szinten kívánja folytatni, és megelőzően csak középszinten tanulta,
- átvétellel tanulói jogviszonyt kíván létesíteni, és az előző iskolájában eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott.

Különbözeti vizsgát a tanév során folyamatosan lehet szervezni.

1.8.4.Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, évet ismételni köteles. A javítóvizsga időpontját a szorgalmi időszak lezárásakor az iskolai honlapon közzé tesszük, ill. az érintettek a bizonyítvánnyal együtt írásos értesítést is kapnak róla.

A tanuló a vizsgára önállóan/szülői segítséggel készül fel, az iskola a nyár folyamán két ízben konzultációs lehetőséget biztosíthat (június-augusztus).

A javítóvizsgán legalább elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

1.8.5.Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha:

- neki fel nem róható okokból elkészik, távol marad,
- megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik.

A pótló vizsgát - az igazgató döntése alapján - az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

1.8.6.Évfolyamvizsga

Évfolyamvizsga-rendszerünk alkalmas a szaktárgyi ismeretekeken túli képességek, készségek – az egyéni előadásmód, a rendszerben való gondolkodás, vitakészség – fejlesztésére. Lehetőséget ad a kétszintű érettségi vizsgára való felkészülésre, a vizsgahelyzet gyakorlására. Felépítése, menete követi az érettségi vizsgák követelményeit, feladattípusait. Írásbeli és/vagy szóbeli és/vagy gyakorlati vizsgákkal történik a mérés, évfolyamszintű tételsorok alapján. A vizsga háromfős vizsgabizottság előtt zajlik. A **vizsga érdemjegye egyharmad részben határozza meg az év végi osztályzatot**. A vizsgatételeket a munkaközösségek állítják össze a helyi tanterv tananyaga alapján.

A választható vizsgatárgyak esetén minden tanuló köteles december 15-ig írásban jelezni, hogy melyik tantárgyat választotta a felkínált lehetőségek közül.

Évismétlő tanulónak az évfolyamvizsga ismétlése is kötelező.

A vizsgák részletes menetét a **Vizsgaszabályzat** tartalmazza. (**7. sz. melléklet**)

2019/2020-ban kifutó vizsgatárgyak (2006-os pedagógiai program alapján) - 8 évfolyamos képzés

5. évfolyam	-
6. évfolyam	magyar, természetismeret, testnevelés, ének
7. évfolyam	I. idegen nyelv, matematika, technika, vizuális kultúra
8. évfolyam	történelem, biológia testnevelés
9. évfolyam	földrajz, informatika, vizuális kultúra, magyar nyelv és irodalom
10. évfolyam	matematika, kémia, történelem ének
11. évfolyam	fizika, biológia, I. idegen nyelv, vizuális kultúra
12. évfolyam	II. idegen nyelv

Vizsgatárgyak 2015/2016-os és 2016/2017-es tanévben beiratkozottak részére (kifutó)

	8 évfolyamos képzés	4 évfolyamos képzés
5. évfolyam	-	-
6. évfolyam	komplex természetismereti projekt	-
7. évfolyam	1. idegen nyelv művészeti projekt (képzőművészeti, zenei)	-
8. évfolyam	történelem	-
9. évfolyam	matematika testnevelés	matematika testnevelés
10. évfolyam	választott természettudományos tárgy (fizika, kémia, biológia, földrajz, informatika)	<i>az irányultságtól függően:</i> választott természettudományos tárgy (fizika, kémia, biológia, földrajz, informatika) vagy történelem
11. évfolyam	magyar + művészeti korszakok választott idegen nyelv	magyar + művészeti korszakok választott idegen nyelv
12. évfolyam	Próbaérettségik	Próbaérettségik

Vizsgatárgyak 2017/2018-as tanévtől

	8 évfolyamos képzés	4 évfolyamos képzés
5. évfolyam		
6. évfolyam	komplex természetismereti projekt	
7. évfolyam	művészeti projekt (képzőművészeti, zenei)	
8. évfolyam	matematika	
9. évfolyam	I. idegen nyelv történelem	matematika választott természettudományos tárgy (fizika, kémia, földrajz)
10. évfolyam	választott természettudományos tárgy (fizika, kémia, biológia, földrajz) választandó fakultációs tárgy	történelem választandó fakultációs tárgy (kivéve történelem)
11. évfolyam	magyar nyelv és irodalom II. idegen nyelv	magyar nyelv és irodalom választott idegen nyelv (amelyből előre láthatólag érettségizni fog)
12. évfolyam	Próbaérettségik	Próbaérettségik

1.8.7.Érettségi vizsgák

Az érettségi vizsgák két részből állnak, az írásbelik és a szóbelik lebonyolítása a 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően történik.

Érettségi vizsgán a vizsgázónak - legalább középszinten - öt vizsgatárgyból kell vizsgát tennie.

Kötelező vizsgatárgyak:

- magyar nyelv és irodalom,
- matematika,
- történelem,
- idegen nyelv,
- a tanuló által választott tantárgy.

A tanuló a Pedagógiai programban foglaltak, illetve a fenntartó által biztosított lehetőségeknek megfelelően jelentkezhet emelt szintű érettségire, felkészítő, felzárkóztató korrepetálásokra, foglalkozásokra.

1.9.A felvétel és az átvétel helyi szabályai

Gimnáziumunk tanulói közé felvétel vagy átvétel útján lehet bejutni jelentkezés alapján.

1.9.1.Felvétel

Gimnáziumunk a felvételi kérelmekről az alábbiak szerint dönt:

5. évfolyamra jelentkezőknél

- az általános iskolai tanulmányi eredmények, vagy
- az általános iskolai tanulmányi eredmények (25%), a központi írásbeli vizsga (50%) és a szóbeli vizsga (25%) eredményei alapján.

9. évfolyamra jelentkezőknél

az általános iskolai tanulmányi eredmények (25%), a központi írásbeli vizsga (50%) és a szóbeli vizsga (25%) eredményei alapján. (A 2017/2018-as tanévtől.)

A szóbeli felvételi vizsga

A tanulók általános iskolai eredménye és a központi írásbeli felvételi vizsga alapján az intézményvezető meghatározza a szóbeli vizsgára behívandó tanulók körét. A szóbeli vizsgára a honlapunkon keresztül online lehet időpontot foglalni

5. évfolyamra jelentkezők

Az első 4 évfolyam tananyagára épülő, kompetencia alapú feladatok és a tanuló személyiségének, általános műveltségének megismerését célzó beszélgetés

- Ismeretlen szöveg hangos olvasása, értése és értelmezése, szóbeli kreatív szövegalkotás (pl. a szöveg befejezése, véleményalkotás, kérdésfeltevés)
- Logikai/természetismereti feladatok megoldása

Felkészülési idő nincs. Feleletidő:10-15 perc.

9. évfolyamra jelentkezők

Az általános iskolai tananyagra épülő, kompetencia alapú feladatok és a tanuló személyiségének, általános műveltségének megismerését célzó beszélgetés

- Történelmi/irodalmi szöveg értelmezése a hozzá kapcsolódó kreatív szövegalkotási feladat segítségével (pl. problémamegoldás, véleményalkotás, elemzés) (4-5 perc)
- Természettudományos feladat a fizika, kémia, biológia, földrajz tantárgyak alapismereteiből (4-5 perc)

Felkészülési idő 15 perc. Feleletidő: 10-15 perc.

A jelentkezés rendjét és a felvételi eljárást a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet szabályozza.

Gimnáziumunk felvételi tájékoztatót készít, és azt a honlapján nyilvánosságra hozza, valamint a KIFIR rendszerében október 20-áig elhelyezi. A felvételi tájékoztató tartalmazza:

az iskola OM-azonosítóját, telephelyenként a meghirdetett tanulmányi területek leírását, az azokat jelölő belső kódokat;

- a felvételi eljárás rendjét;
- a felvételi kérelmek elbírálásának, rangsorolásának módját, szabályait, ezen belül különösen a teljesítmények értékelésének módját és figyelembevételének arányait;
- a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkezőre vonatkozó speciális elbírálási szabályokat;
- ha az iskola szóbeli vizsgát vagy a 27. § (5) bekezdése szerinti képesség-, készségfelmérést szervez, a vizsga vagy a felmérés követelményeit, időpontját és helyét

A felvételi vizsgákat a tanév rendjében meghatározott időszakon belül, a jogszabályi előírásoknak megfelelően szervezzük meg.

Ha a tanuló teljesítette a felvételi követelményeket, az azonos teljesítményt elért tanulók közül a rangsor elkészítésénél előnyben részesítjük sorrendben:

1. a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót,
2. azt a tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye az I. kerületben található,
3. akinek testvére az iskola jelenlegi diákja, akinek szülője, gondviselője az iskola tanulója volt,
4. akinek országos tanulmányi versenyeredménye van.

1.9.2.Átvétel

Másik közép fokú intézményből történő átvételről az intézményvezető dönt az alábbiak szerint:

Átjelentkezés esetén átvételi protokoll lefolytatása szükséges, melynek keretében vizsgáljuk

- a tanuló előző tanulmányait: az átvétel évében ill. az átvételt megelőző két tanévben legalább 4,00-es átlageredmény javasolt a sikeres becsatlakozáshoz,
- a választandó osztály befogadóképességét, az osztály struktúráját,
- a tanuló motivációját, ill. hogy az átvétel mekkora többletterhet (pl. különbözeti vizsga) jelent a becsatlakozni kívánó diáknak.
- 12. évfolyamra csak nagyon indokolt esetben veszünk át tanulót.

Átvételi beszélgetésre augusztus, január és június hónapokban, az éves munkatervben előre tervezett és a jelentkezővel/szülőjével egyeztetett időpontban kerül sor.

Pozitív elbírálás esetén az átvétel különbözeti vizsga letételéhez köthető azokból a tantárgyakból, amelyeket a tanuló az előző iskolájában más rendszerben tanult, vagy amelyekből nagy az elmaradása. A tantárgyakat és a vizsga időpontját az intézményvezető határozza meg szaktanári javaslat alapján.

Jelentkezéshez szükséges dokumentumok: befejezett tanévet igazoló bizonyítvány vagy annak másolata, ellenőrző v. e-naplóból kinyomtatott oldal a tanuló érdemjegyeiről, egyéb tanúsítványok.

A tanulói jogviszonyt az Ntk.-nak a tankötelezettségre vonatkozó része alapján az iskola részéről az intézményvezető, a tanuló részéről a szülő/gondviselő létesíti. Az 5. és a 9. évfolyamra felvett gyermekeket a szülő/gondviselő beiratja.

1.9.3.Kilépés, tanulói jogviszony megszűnése, megszüntetése

A 2011. évi CXC. tv. (Nkt.) alapján mindkét képzési formában:

53. § (2) Megszűnik a tanulói jogviszony

- a) ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján,

- c) az utolsó (12.) évfolyam elvégzését követő első érettségi vizsgaidőszak utolsó napján,
- g) a tankötelezettség megszűnése után – ha a szülő a tanuló egyetértésével, nagykorú tanuló esetén a tanuló írásban bejelenti, hogy kimarad – a bejelentés tudomásulvételének napján,
- h) ha a tanuló tanulói jogviszonyát – a tanköteles tanuló kivételével – fizetési hátralék miatt az igazgató a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló eredménytelen felszólítása és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján.
- (3) A (2) bekezdés h) pontjában foglalt rendelkezés nem alkalmazható, ha a tanuló hátrányos helyzetű.
- (4) Megszűnik a tanuló tanulói jogviszonya – a tanköteles tanuló kivételével – ha az iskola kötelező foglalkozásairól a jogszabályban meghatározott időnél igazolatlanul többet mulasztott. (30 óra)
- (5) Megszűnik a tanulói jogviszony a kizárás az iskolából fegyelmi határozat jogerőre emelkedésének napján.
- (6) Az iskola a tanítási év utolsó napján egyoldalú nyilatkozattal is megszüntetheti annak a tanulónak a tanulói jogviszonyát, aki nem tanköteles, ha ugyanannak az évfolyamnak a tanulmányi követelményeit második alkalommal nem teljesítette. Az iskolai tanítási év utolsó napján megszüntethető egyoldalú nyilatkozattal annak a tanulónak a tanulói jogviszonya is, aki a nappali rendszerű iskolai oktatásban nem vehet részt, feltéve, hogy az iskolában nincs felnőttoktatás, vagy a tanuló abban nem kíván részt venni.

1.10. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók:

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát,
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a tanult vészhelyzeteket,
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit,
- ismerjék meg és lehetőség szerint sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat,
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit,
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, a Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével,
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe,

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják, így a helyi tantervben szereplő, az alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

Tantárgy-foglalkozás	Tematikus egység	Tartalom
Osztályfőnöki	Balesetvédelem	Balesetek megelőzése az iskolában, a mentőszolgálat működése; mit tegyünk, ha balesetet észlelünk?
Testnevelés	Balesetvédelem	Sportsérülések és megelőzésük általános balesetvédelmi oktatás év elején, illetve minden új anyagrész előtt.
Biológia-kémia-fizika	Egészségünk megőrzése Az emberi szervezetre kített hatások, az iskolában és otthon; gyakorlatok, feladatok	Bőrsérülések ellátása, rovarcsípés, újraélesztés, vérzés elállítása, zavart tudatú személy ellátása, vegyszerek használata, égési sérülések és forrázások.
Technika	Balesetvédelem	Elsősegélynyújtó láda tartalma, használata baleset során. A tanterem használati rendjének megismerése, szerszámok és egyéb kellékek használatának szabályai.
Informatika	Balesetvédelem, biztonságos géphasználat	A számítógépek balesetmentes használata, az egészséges munkakörnyezet, mi történik a gépek használatakor keletkező baleseteknél (áramütés, stb.).

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program mellékletét képező tantervek tartalmazzák.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások:

- a Diákakadémia keretében elsősegély-nyújtási bemutató a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt vagy az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületének bevonásával,
- egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó előadás szervezése a tanulók számára az iskolai sportnapon.

2. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

2.1.A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői

Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet által kidolgozott alábbi kerettantervekre épül.

- Nyolc évfolyamos tagozat: Kerettanterv a gimnáziumok 5-12. évfolyama számára
- Négy évfolyamos tagozat: Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára

2.2.Az iskolában tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámjai

Intézményünk a helyi tantervét a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról, és a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI-rendelet figyelembevételével az alábbiak szerint határozza meg:

2.2.1.Nyolc évfolyamos gimnázium helyi tanterve

A gimnáziumban folyó nevelés-oktatás feladata az általános iskola alsó tagozatán megkezdett sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak **megalapozásának folytatása 5-6. évfolyamon**. A továbbiakban a **7-8. évfolyamon** folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, a különböző életpályák iránti érdeklődés felkeltése.

A középiskolai nevelés-oktatás szakaszában folyó nevelés-oktatás feladata az iskolai alapműveltség árnyalása és **megszilárdítása a 9-10. évfolyamon**. A továbbiak során pedig a **11-12. évfolyam differenciáló szakaszában** már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák, és mód van emelt szintű érettségire való felkészülésre is.

A 2017/2018-as tanévtől természettudományos és társadalomtudományos orientáltságú osztályokat alakítottunk ki, ahol minden évben más tantárgy kapott az orientációnak megfelelő többletórát: a természettudományos osztály a természetismeretet, majd a kémiát, fizikát és biológiát; a társadalomtudományos osztály pedig a dráma és táncot, magyar nyelv és irodalmat és a történelmet tanulja magasabb óraszámokban.

Tantárgyi struktúra és órahálók

Tantárgyi struktúra és óraszámok 2013/14 előtt beiratkozókknak kifizetőben

8 évfolyamos	Kifizető	5	6	7	8	9	10	11	12
Műveltségi terület									
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv	2	2	2	2	1	1	1	1
	Irodalom	2	2	2	2	3	3	3	3
Élő idegen nyelv	Idegen nyelv I.	4	3	3	3	3	4	3	3
	Idegen nyelv II.					3	3	3	4
Matematika	Matematika	4	4	4	3	4	3	3	4
Ember és társadalom	Történelem	1	1	2	3	3	3	3	3
	Bevezetés a filozófiába								1
Ember és természet	Kémia			2	2	2	2		
	Természetismeret	2	2						
	Biológia-egészségtan			2	3	2	2	2	
	Fizika			2	2	2	2	3	
Földünk-környezetünk	Földrajz		2	2	2	2		1	
Művészetek	Ének	2	2	1	1	1	1		
	Vizuális kultúra	2	2	1	1	1		2	1
Informatika	Informatika		1	2	1	1	2		
Életviteli és gyakorlati ismeretek	Techika és háztartástan	1	1	1	1				
	Emberismeret és osztályfőnöki	2	2	1	2	2	2	1	1
Testnevelés és sport	Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
	Szabadon tervezhető órák (Fakultáció)							4	5
	Tantárgyak összórászáma	27	29	32	33	35	33	33	32

Az alábbi órateremben vastagítottan jelöljük a kerettantervi kötelező óraszámotól eltérő, többlet óraszámokat.

Tantárgyi struktúra és óraszámok 2013/14-es tanévtől kifutóban (5/08. sz. melléklet)

8 évfolyamos	2013/2014 tanévtől felmenően kifutóban	5	6	7	8	9	10	11	12
Műveltségi terület									
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	4	4	4	4	4
Élő idegen nyelv	Idegen nyelv I.	3+1	3	3	3	3	3	3+1	3
	Idegen nyelv II.			4	4	3+1	3+1	3+1	3+1
Matematika	Matematika	4	3+1	3+1	3+1	3+1	3+2	3+1	3+1
Ember és társadalom	Történelem			2	2+1	2+1	2+1	3	3
	Hon- és népismeret	1							
	Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek	2	2						
	Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1				
	Etika							1	
	Filozófia								1
Ember és természet	Kémia			1+1	2	2	2		
	Természetismeret	2	2+2						
	Biológia-egészségtan			2	1+1	+1	2	2	2
	Fizika			2	1	2	2	2	
Földünk-környezetünk	Földrajz			1	2	2	2		
Művészetek	Ének-zene	1+1	1	1	1	1	1		
	Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1		
	Dráma és tánc					1			
	Művészetek - Vizuális Kultúra							2	
	Művészetek - Mozgókép és médiaismeret								1
	Művészetek - Dráma és Tánc								1
Informatika	Informatika		1	1	1	1+1	1+1		
Életviteli és gyakorlati ismeretek	Techika, életvitel és gyakorlat	1	1	1					1+1
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1

8 évfolyamos	2013/2014 tanévtől felmenően kifutóban	5	6	7	8	9	10	11	12
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
	Kétszintű érettségire felkészítő 1							2	2
	Kétszintű érettségire felkészítő 2							2	2
	Tantárgyak összóraszáma	28	28	35	35	36	37	36	35
	Nkt.	28	28	31*	31*	35*	36*	35*	35

*: Kerettantervi órakeret túllépése a 110/2012 (VI. 4.) Nemzeti alaptanterv 8. §. (3) bekezdése alapján.

(A tantárgyak helyi tantervi követelményei a Pedagógiai Program 5./08. sz., CD-mellékletén találhatóak.)

Tantárgyi struktúra és óraszámok 2017/2018-as tanévtől (5/08/2017. sz. melléklet)

8 évfolyamos	2017/2018-as tanévtől felmenően	5		6		7		8		9		10		11	12
		köt	vál	köt	vál	köt	vál	köt	vál	köt	vál	köt	vál	köt	köt
Műveltségi terület															
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	4		4	1 ^B	4	1 ^B	4		4		4		4	4+1
Élő idegen nyelv	Idegen nyelv I.	4		3+1		3+1		3+1		3+1		3+1		3+1	3+1
	Idegen nyelv II.					3		3		3+1		3+1		3+1	3+1
Matematika	Matematika	4		3+1		3+1		3+1		3+1		3+1		3+1	3+1
Ember és társadalom	Történelem					2		2	1 ^B	2+1	1 ^B	2	1 ^B	3	3+1
	Hon- és népismeret	1													
	Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek	2		2											
	Hit- és erkölcsstan	1		1		1		1							
	Etika													1	
Ember és természet	Kémia					1	1 ^A	2		2	1 ^A	2			
	Természetismeret	2	1 ^A	2	1 ^A										
	Biológia-egészségtan					2		1	1 ^A	+1		2		2	2
	Fizika					2		1+1		2		2	1 ^A	2	
Földünk-környezetünk	Földrajz					1		2		2		2			
Művészetek	Ének-zene	1		1		1		1		1		1			
	Vizuális kultúra	1		1		1		1		1		1			
	Dráma és tánc		1 ^B								1				
	Művészetek - Vizuális Kultúra													2	
	Művészetek - Mozgóképek és médiaismeret														1
	Művészetek - Dráma és Tánc														1

8 évfolyamos	2017/2018-as tanévtől felmenően	5	6	7	8	9	10	11	12						
Informatika	Informatika		1	1	1	1	1+1								
Életviteli és gyakorlati ismeretek	Techika, életvitel és gyakorlat	1	1	1					1						
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1						
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5						
	Kétszintű érettségire felkészítő 1								2						
	Kétszintű érettségire felkészítő 2								2						
	Tantárgyak óraszám	27	1	27	1	34	1	34	1	36*	1	36	1	36	36
	Tantárgyak összóraszám	28		28		35*		35*		37*		37*		36*	36*
	Nkt.	28		28		31		31		35		36		35	35

*: Kerettantervi órakeret túllépése a 110/2012 (VI. 4.) Nemzeti alaptanterv 8. §. (3) bekezdése alapján.

(A tantárgyak helyi tantervi követelményei a Pedagógiai Program 5/08/2017 sz., CD-mellékletén találhatóak.)

Választott kerettantervek

(Az 51/2012. (XII. 21.) sz. EMMI rendelet 5. melléklete alapján):

- Magyar nyelv és irodalom
- I. Idegen nyelv
- II: idegen nyelv (7-12. évfolyam)
- Matematika
- Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek
- Hon- és népismeret
- Hit- és erkölcsstan
- Etika
- Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek - 5-6. évfolyam
- Természetismeret
- Biológia-egészségtan B változat
- Fizika B változat
- Kémia B változat
- Földrajz
- Ének-zene - A változat
- Dráma és tánc - 9-10. évfolyam

- Vizuális kultúra
- Művészetek
- Vizuális kultúra (11. évf.)
- Dráma és tánc (12. évf.)
- Mozgóképkultúra és médiaismeret (12. évf.)
- Informatika
- Technika, életvitel és gyakorlat
- Testnevelés és sport
- Filozófia

2.2.2. Négy évfolyamos gimnázium helyi tanterve

A négy évfolyamos gimnáziumi nevelés-oktatás alapkonceptiója, profilja:

- választható emelt óraszámú történelem - társadalomtudományi, ill. természettudományi orientáció
- emelt óraszámú idegen nyelvi képzés (heti 4 +3 óra minden évfolyamon)
- összességében magasabb óraszámú matematika- és informatikaoktatás

A történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek emelt szintű oktatása a 9. 10. és 12. évfolyamon, valamint a társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek tantárgy bevezetése a 11-12. évfolyamon segíti a társadalomtudományok iránt érdeklődők továbbtanulását, valamint a felnőtt társadalomba való beilleszkedést, a magyarországi és nemzetközi gazdasági-társadalmi folyamatok megértését, alapvető jogi-pénzügyi ismeretek megszerzését. Az emelt szintű érettségire való felkészítés lehetőségével kiegészülve a társadalomtudományos tárgyak összesen heti 6-7 órában lehetőséget adnak az egyetemek, főiskolák által elvárt magas szintű tudás megszerzésére is.

A természettudományos tantárgyak a tantárgyközi környezeti nevelés hangsúlyozásának céljával kapnak minden évben váltakozva többletórát, melyek keretében részletesebben és gyakorlat-orientáltan foglalkoznak a tanulók a szokásos természettudományi specifikumokon kívül a környezettudatosság, természetvédelem, korszerű energiagazdálkodás témaköreivel. Így 9. évfolyamon a kémiát, 10. évfolyamon a biológiát emelt óraszámú oktatjuk. Ezzel összhangban a 11. évfolyamon többletórát kapott fizika, 12. évfolyamon pedig a visszatérő földrajz szintetizálja az addig elsajátított környezeti-gazdasági ismereteket. Mindez segíti a természettudományos érdeklődésű tanulók pályorientációját, továbbtanulását. Mindezen felül az emelt szintű érettségire való felkészítés lehetőségét is biztosítjuk az egyes természettudományos tárgyakból.

Minden tanuló számára biztosított első idegen nyelvből (9-12. évf.) és informatikából (10. évf.) magasabb óraszám, valamint igény esetén emelt szintű érettségire való felkészítés, ami versenyképessé teszi a tanulókat a mai modern élet és a munkaerőpiac bármely területén, határainkon belül és kívül egyaránt.

Az alábbi órateremben vastagítottan jelöljük a kerettantervi kötelező óraszámától eltérő, magasabb óraszámokat.

Tantárgyi struktúra és óraszámok (5./04. sz. melléklet)

4 évfolyamos	2015-2016-os tanévtől	9		10		11		12	
		kötelező	vál.	kötelező	vál.	kötelező	vál.	kötelező	vál.
Műveltségi terület									
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	4		4		4		4	
Élő idegen nyelv	Idegen nyelv I.	3+1		3+1		3+1		3+1	
	Idegen nyelv II.	3		3		3		3	
Matematika	Matematika	3+1		3		3		3+1	
Ember és társadalom	Történelem	2	2*	2	2*	3		3+1	
	Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek						1*		1*
	Etika					1			
Ember a természetben	Kémia	2	2**	2					
	Biológia-egészségtan			2	2**	2		2	
	Fizika	2		2		2	1**		
Földünk-környezetünk	Földrajz	2		2					1**
Művészetek	Ének	1		1					
	Vizuális kultúra	1		1					
	Dráma és tánc	1							
	Művészetek					2		2	
Informatika	Informatika	1		1+1					
Életviteli és gyakorlati ismeretek	Technika, életvitel és gyakorlat							1	
	Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Testnevelés és sport	Testnevelés	5		5		5		5	
	Kétszintű érettségire felkészítő 1					2		2	
	Kétszintű érettségire felkészítő 2					2		2	
	Tantárgyak óraszám	33	2	34	2	34	1	34	1
Tantárgyak összórészlete	35		36		35		35		
Nkt.	35		36		35		35		

* A társadalomtudományi orientációjú csoport óraszám

** A természettudományi orientációjú csoport óraszám

(A tantárgyak tantervi követelményei a Pedagógiai Program 5./04.sz., CD-mellékletén találhatóak.)

Választott kerettantervek

Az 51/2012. (XII. 21.) sz. EMMI rendelet 3. melléklete alapján:

- Magyar nyelv és irodalom – A változat
- I. idegen nyelv
- II. idegen nyelv
- Matematika
- Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek
- Etika
- Biológia-egészségtan - B változat
- Fizika - B változat
- Kémia - B változat
- Földrajz
- Ének-zene - A változat
- Dráma és tánc (9. évf.)
- Vizuális kultúra
- Művészetek
- Vizuális kultúra (11. évf.)
- Dráma és tánc (12. évf.)
- Mozgóképkultúra és médiaismeret (12. évf.)
- Informatika
- Technika, életvitel és gyakorlat
- Testnevelés és sport
- Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek

2.3.A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Gimnáziumunk bizonyos tantárgyakból (pl. idegen nyelv) beiratkozáskor választást kínál fel a tanulóknak. Ebben az esetben a tanuló, a tanuló szülője az iskolába lépéskor a jelentkezéssel egy időben választ e tárgyak közül. Ez a választás a tanulmányi idő végéig tart. Amennyiben valamilyen oknál fogva a szülő e választását felülbírálja és élni kíván változtatási jogával, úgy ezt írásban kell kezdeményeznie a megelőző tanév május 20-áig a jogszabályi előírások alapján. Az iskola vezetősége a tanulót nevelő-oktató pedagógusok véleményének kikérésével hozza meg a döntését, melynek feltétele a különböző vizsga letétele.

Egyéb esetben a választható tantárgyakról és a tantárgyakat tanító pedagógusokról szóló tervezetet (pl. második idegen nyelv, fakultáció) - a fenntartó jóváhagyását követően - a diákok-szülők az előző tanév végén ismerhetik meg. A tanuló (kiskorú tanuló esetén 14 éves korig a szülő, 14 éves kortól a szülő és tanuló együttesen) május 20-áig jelentheti be írásban a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntését. A pedagógusok személye az előre nem látható tantárgyfelosztási változások függvényében módosulhat.

A 11-12. évfolyamon a kétszintű érettségire felkészítés választása két tantárgyból kötelező. A 10. évfolyamra járó tanuló minden év május 20-áig választhatja ki a tantárgypárt, melyet szeptember 15-éig egyszer módosíthat. 12. évfolyamon az előző évben megkezdett tantárgypár tanulását folytatja, igazgatói engedély és különböző vizsga

ellenében van módosítási lehetőség a 11. évfolyamon tanult tantárgypártól eltérni, ha az adott év szeptember 15-éig kérvényt nyújt be a tanuló.

A tanuló az iskola kínálatából egyéb foglalkozásokat is választhat. Ezekre a tantárgyválasztás szabályai vonatkoznak. Abban az esetben, ha a foglalkozáson való aktív részvétel előzetes ismeretekhez is köthető, úgy a változtatásnál előzetes ismeretek felmérése szükséges.

A nyolc évfolyamos tagozat választható tantárgyai

- Etika óra helyetti hit- és erkölcstan (egyházi) választható az 5-8. évfolyamon.
- A 7. évfolyamon második idegen nyelv választása angol, német, spanyol, olasz, francia nyelvből a jelentkezők számának függvényében történik.
- Az utolsó két évben a többletórák egy részét az emelt és középszintű érettségire való felkészítésre fordítjuk. 11-12. évfolyamon a kétszintű érettségire felkészítés választása két tantárgyból kötelező.

A négy évfolyamos tagozat választható tantárgyai

- A beiratkozásnál a szülő és a diák írásban jelzi, hogy melyik orientációjú (társadalomtudományi-természettudományi) képzésre jelentkezik.
- A 9. évfolyamon a második idegen nyelv választása német, spanyol, francia, olasz nyelvből a jelentkezők számának függvényében történik.
- Az utolsó két évben a többletórák egy részét az emelt és középszintű érettségire való felkészítésre fordítjuk. 11-12. évfolyamon a kétszintű érettségire felkészítés választása két tantárgyból kötelező.

2.4.A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontás a nyolc évfolyamos képzési rendszerben: természetismeret, idegen nyelvek, technika, vizuális kultúra, történelem, informatika, testnevelés, magyar nyelv és irodalom, matematika, valamint a dráma és tánc, fizika, kémia, biológia tantárgyakból. Az orientációs profilnak megfelelő csoportbontás lehetséges a kötelező és a választott órákon egyaránt - vagy csak a választott órákon.

Csoportbontás a négy évfolyamos képzési rendszerben: informatika, idegen nyelvek, technika, életvitel és gyakorlat, matematika. Valamint a gimnáziumi profilnak megfelelő csoportbontás tanulói választás függvényében a társadalomtudományi tantárgyak és természettudományos tantárgyak között - kötelező és választott órákon egyaránt - vagy csak a választott órákon.

A csoportok szervezésénél irányadó a 2011. évi CXCV. törvény 6. melléklete, mely a gyermekek, tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkeretét tartalmazza. **A csoportbontásokat az aktuális évi tantárgyfelosztás, a tanulói igények és a telephelyi, tárgyi és személyi feltételek, a pedagógusok nevelés - oktatással lekötött heti munkaidő-kerete, valamint a nyolc évfolyamos és négy évfolyamos gimnáziumi osztályok heti időkeretének összege határozza meg.**

A csoportok csak kellő számú jelentkező esetén indulnak fenntartói jóváhagyás alapján.

2.5.A nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga

A nem kötelező tanórai foglalkozások megnevezése és óraszám

Az egyéb foglalkozások (pl. szakkörök, felzárkóztató foglalkozások) tananyagát és követelményeit az intézményvezető által jóváhagyott foglalkozási tervek tartalmazzák.

2.6. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Minden tanévben csak az Oktatási Hivatal Tankönyvjegyzékében szereplő, hivatalosan tankönyvvé nyilvánított kiadványokat rendeljük meg. A tankönyvrendelésben a hatályos törvényi előírásoknak megfelelően járunk el. A Nkt. a nevelőtestületek hatáskörébe utalta az iskolai tankönyvek kiválasztását. Ennek megfelelően szakmai munkaközösségeink nagy körültekintéssel választják ki a helyi tanterv megvalósításához szükséges legmegfelelőbb tankönyveket. A tankönyvrendelést az intézményvezető hagyja jóvá. Alapelvünk, hogy az iskolában alkalmazott tankönyvek tantárgyanként lehetőleg egy tankönyvcsaládba tartozzanak, és alkalmazkodjanak a tanulók életkori sajátosságaihoz. A tankönyvválasztást tanévenként a szakmai munkaközösségek vizsgálják felül. A tankönyvrendelés menetét és a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának szabályait az intézményi SZMSZ tartalmazza.

A nevelőtestület álláspontja értelmében a megfelelő tankönyv jellemzői

- tudományosan megalapozott tartalom;
- jó szerkesztés (lényegkiemelés, áttekinthetőség, megfelelő kép- és ábraanyag, praktikus tartalomjegyzék stb.);
- megfelelő módszertani felépítés (érdekes ismeretközlés, lényegkiemelő kérdések, gondolkodtató feladatok, gyakorlati alkalmazásra való utalások stb.);
- közérthető, helyes nyelvezet és olvasmányos stílus;
- kiegészítő digitális tananyag;
- esztétikus küllem, tartós (lehetőleg fűzött) kivitel;
- kezelhető méret;
- kedvezményes ár.

A tankönyvek kiválasztásánál figyelembe vesszük az ingyenesség elvét, a térítésmentes tankönyvhöz való hozzájutás lehetőségét minden arra jogosult tanuló számára biztosítjuk a tankönyvrendelés rendje szabályozása szerint. A használatban lévő tankönyvek megtalálhatók a könyvtárban.

A munkaközösségek joga az alkalmazandó tankönyvek, taneszközök kiválasztása, melynek osztályonkénti listáját az intézményvezető hagyja jóvá az intézmény évfolyamai számára.

A következő tanévben szükséges taneszközökről ill. az ingyenes tankönyvekről valamint a tankönyvtámogatásról a tanév utolsó szülői értekezletén szóban, majd pedig írásban is tájékoztatjuk a szülőket. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A nyomtatott taneszközön túl a testnevelés, a vizuális kultúra, technika és életvitel tantárgynál egyéb taneszközök használatára is szükség van, ezeket a szülők vásárolják meg (pl. sportfelszerelés), ill. osztályszinten szerzik be (pl. faanyag.)

2.7. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Gimnáziumunkban a Nat és a nyolc és négy évfolyamos gimnáziumra vonatkozó kerettantervekben meghatározott tananyagot és készségeket sajátítják el a diákok. A Nat pedagógiai céljait, fejlesztési feladatait a kerettantervekben kötelező tartalommal nem szabályozott időkeret iskolánk arculatára jellemző felhasználásával, differenciált tanulásszervezéssel, valamint hagyományaink ápolásával és tanórán kívüli programjaink gazdag választékával valósítjuk meg.

Mindkét képzésben az életkori sajátosságokhoz illeszkedő pedagógiai módszerek, (frontális, önálló, páros és csoportmunka, kooperatív technikák és projekt módszer) segítségével fejlesztjük tanulóink belső motivációját.

A nyolc, ill. négy év alatt fokozatosan és szisztematikusan sajátítják el diákjaink az önálló tanulási stratégiákat és készülnek fel az élethosszig tartó tanulásra. Csoportbontásaink, matematikából és idegen nyelvből pedig átjárható nívócsoportjaink egyaránt elősegítik a differenciált haladást és a tehetséggondozást.

Ellenőrzési, értékelési rendszerünk és helyi vizsgarendszerünk elősegíti az előzőleg megtanult ismeretek, készségek aktivizálását és szinten tartását. Az egyéni bánásmód alkalmazásával, szakköri kínálatunk és fejlesztő óráink igénybevételével biztosítjuk a különleges figyelmet igénylő tanulók tehetséggondozását, ill. felzárkóztatását.

2.8.A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

2.8.1.A mindennapos testnevelés, testmozgás

Célunk, hogy általánosan és sokoldalúan képezzük diákjainkat, megszeretessük velük a mozgást, és felkeltsük igényüket a sportolás iránt. Az iskolai testnevelésünk egyik fontos célja a személyiség fejlesztése, életképes fiatalok nevelése és felkészítése az életre.

Támogatjuk a tanulók egészséges testi fejlődését, fejlesztjük a koordinációs alapképességeket és kondicionális képességeiket. A sportági mozgásképességeket az iskolai évek alatt alapozzuk meg. Törekszünk a sportági technikák helyes és precíz megtanítására, a differenciálás megléte mellett. A sportok, szabadtéri tevékenységek, a testedzés és kikapcsolódás különböző formái az egészség szempontjából nagy fontossággal bírnak. A tanulóknak meg kell ismerkedniük a test működésével, és azzal, hogy az olyan szokások, mint a rendszeres testedzés és szabad levegőn tartózkodás hogyan kapcsolódnak a testi és szellemi egészséghez. Kiváló lehetőséget biztosít erre a heti 5 óra testnevelés, illetve ennek keretében az 5. évfolyamon megszervezett úszásoktatás is.

A heti 5 óra testnevelés mellett hangsúlyt kap az eredményes versenyfelkészítés, versenyzés is. Sportágak, versenyek melyeken rendszerint részt veszünk, és kiváló eredményeket érünk el: Floorball (országos III. helyezés) - Atlétika - Röplabda - Kosárlabda - Labdarúgás - Asztalitenisz - Futóversenyek (mezei futóverseny, Kegyeleti váltó, Vivicita)

2.8.2.A tanulók fizikai állapotának mérése

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

Minden tanév második féléve során felmérjük a gyerekek fizikai képességét, teherbírását motorikus tesztek segítségével. **A felmérés célja** az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, és tudatosítása az iskoláskorú fiatalok körében.

Minőségellenőrzés: az általános fizikai teherbíró-képesség egységes mérése, értékelése és minősítése.

Minőségbiztosítás: minden fiatal – képesség szerinti differenciált terheléssel, szükség esetén felzárkóztató program biztosításával – úgy jusson el a felnőtté válásig, hogy az egészséges létezéséhez szükséges fizikai fitness szint a „megkívánság”, vagy „kell” értékét elérje és megtartsa.

A mérések gyakorlati haszna

- A terhelhetőség/egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek mérésére kifejlesztett mérési és értékelési útmutató alapján elvégzett vizsgálatok lehetővé teszik az egyén, a közösség, a társadalom egészségének, vagy bizonyos rétegeinek egészség szempontú fizikai állapotában számszerűen is kifejezhető megbecslését, a mért adatok egészséggel összefüggő értelmezését, elemzését.
- Biztosítja a pillanatnyi fizikai állapottal való szembesülést, a megadott követelményértékekhez viszonyítást.
- Felfedi az egészség, a terhelhetőség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek területén mutatózó esetleges hiányosságokat, ezáltal lehetővé teszi azok mielőbbi tudatos felszámolását.

- A rendszeres időszakos ellenőrzés, folyamatos visszacsatolás jelent a hibák kiküszöböléséhez.
- Összehasonlítási lehetőséget ad, osztálytársak, osztályok, iskolák között, vagy akár az azonos módszerrel, de pl. különböző földrajzi területen élő, tevékenykedő (dolgozó), különféle sportágakat űző egyének teljesítményeivel, valamint a mérések alapján követni tudjuk tanulóink teljesítményének változását évről évre.

A felmérés 5 motoros tesztből áll:

hátizomerőt mérő teszt	4 perc törzsemelés
dinamikus láberőt mérő teszt	helyből távol ugrás
törzserőt mérő teszt	4 perc alatti maximális számú felülés
funkcionális karerőt mérő teszt	4 perc fekvőtámaszban karhajlítás, nyújtás
futási állóképességet mérő teszt	Cooper teszt

A vizsgálat értékelése

A vizsgálat minden évfolyamon minden tanulónak ugyanaz. A különböző tesztek eredményeiért pontot kapnak, amely egy testület által elkészített táblázatból nézhető ki. A ponttáblázatot 10-18 éves korig 1-14, 21 vagy 77 pontig (teszttől függően) készítették el. Miután az eredményeket átszámoltuk ponttá, be tudjuk helyettesíteni a minősítő táblázatba, amely 0-140 pontig, 7 kategóriából áll: igen gyenge, gyenge, kifogásolható, közepes, jó, kiváló és extra.

2.9.Érettségi vizsgatárgyak

Az érettségi vizsgán a vizsgázónak öt – négy kötelező (magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv) és legalább egy általa kötelezően választott vizsgatárgyból kell – legalább középszinten – vizsgát tennie. A vizsgázó a kötelezően választott vizsgatárgy mellett további vizsgatárgyakat választhat (szabadon választott vizsgatárgyak).

A közép- és emelt szintű érettségire való felkészítést a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 13-15. §-ai szerint szervezzük meg. Gimnáziumunk - a négy évfolyamos és a nyolc évfolyamos tagozaton egyaránt - a következő tantárgyakból készít fel érettségire:

Középszinten:

- magyar nyelv- és irodalom
- matematika
- történelem és állampolgári ismeretek
- idegen nyelvek (angol, francia, német, spanyol, olasz)
- földrajz
- fizika
- kémia
- biológia
- informatika
- ének - zene
- rajz és vizuális kultúra
- testnevelés

Emelt szinten:

- magyar nyelv- és irodalom
- matematika
- történelem és állampolgári ismeretek

- idegen nyelv
- földrajz
- fizika
- kémia
- biológia
- informatika
- vizuális kultúra

A 11-12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket a 5/04. sz. és 5/08. sz. CD-melléklet tartalmazza a Nat és az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet alapján.

A középszintű érettségi vizsga témaköreit (ld. 6. számú melléklet) az alábbi jogszabályok szerint állítottuk össze:

- 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról,
- 40/2002. (V. 24.) OM-rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről.

2.10.A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

2.10.1. Ellenőrzés

Az ellenőrzés feladata és célja:

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszerei:

- megfigyelés,
- írásos kikérdezés (kérdőív),
- interjú (lehet egyéni vagy csoportos),
- tanulók által készített produktumok vizsgálata,
- tanulói teljesítmények felmérése (mérés),
- dokumentumok elemzése.

Az ellenőrzés fajtái

- Szóbeli feleltetés (egy anyagrészből bármelyik órán)
- Kiselőadás
- Írásbeli feleltetés (egy anyagrészből bármelyik órán)
- Házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése
- Házi dolgozat, olvasónapló
- Röpdolgozat - bejelentés nélkül, kis anyagrészből, a tantárgy jellegéből adódó gyakorisággal íratható.
- Témazáró dolgozat - nagyobb időszak tananyagából a témakör összefoglalása után. A Házirend alapján egy héttel előre bejelentjük a megírás időpontját. Egy nap maximum két témazáró dolgozat íratható egy diákkal. Érdemjegye súlyozottan (2x-es súlyozással) számít a félévi és év végi osztályzat kialakításánál. A meg nem írt témazárót a diák köteles pótolni.
- A tanuló produktumának (pl. technika életvitel és gyakorlat, vizuális kultúra órán előállított tárgy, testnevelés órai mozgásformák) ellenőrzése.

- Évfolyamvizsga - több tanév anyagát ellenőrzi átfogóan. Írásbeli és/vagy szóbeli és/vagy gyakorlati részből áll. A vizsga érdemjegye egyharmad részben határozza meg az év végi osztályzatot. (Részletes szabályozás a 7. sz. mellékletben.)
- „Próbaérettségi” - A sikeres érettségi vizsga érdekében a tantárgy jellegéből adódó gyakorisággal próba vizsgadolgozat készítése. A próba vizsgadolgozatot nem lehet javító céllal ismételni. Érdemjegye súlyozottan (3x-os súlyozással) számít a félévi és év végi osztályzatba.
- Felkészülés az országos mérésekre próbadolgozatok írásával, azonos évfolyamokon egységesen.

Mérések

A gimnáziumunkba való beiratkozás után az egyes tantárgyakból helyzetfeltárást szolgáló diagnosztikus méréseket végzünk, osztályzatot erre nem adunk.

Külső mérőeszközöket a nyelvvizsgákra, érettségire, tanulmányi versenyekre való készülés során használunk.

A **feleletválasztásos mérőeszköz** (teszt) egyes típusait a kétszintű érettségi és az országos mérések feladattípusainak megfelelően ismertetjük meg és gyakoroltatjuk a tanulókkal.

Az országos méréseken való részvétel a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározottak szerint történik.

2.10.2.Értékelés

A tanulók tudásának értékelése

A tantárgyi követelményeket a helyi tanterv határozza meg. A tanulók értékelése az egyes tantárgyak tantervi követelményeinek ismerete - ezen belül is kötelezően az 51/2012. (XII. 21.) EMMI-rendeletben szabályozott kerettantervi anyag alapján történik. **Az értékelés az adott tantárgyat tanító pedagógus tanügy-igazgatási jogköre.** Az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, fejlesztés esetén egyéni haladására, képességeire.

A félévi és az év végi értékelés összhangban kell, hogy legyen az évközi értékelések során adott szóbeli és írásbeli visszajelzésekkel és osztályzatokkal. Az év végi osztályzatban kifejezett értékelés azt mutatja meg, hogy a tanuló milyen szinten sajátította el a tantárgy adott tanévre előírt követelményeit. **A félévi és év végi osztályzatokat pedagógiai szempontok szerint a szaktanár mérlegelése és az évközi érdemjegyek alapján határozzuk meg.**

Az értékelés célja, hogy:

- fejlődési állapotáról számoljon be;
- legyen ösztönző hatású;
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- jelenjen meg, hogy a tanuló saját lehetőségét mennyire használta ki.

Az értékelés kiterjed az iskolai élet minden területére. Ennek megfelelően értékeljük minden tanulónk esetében:

- a tárgyi követelmények elsajátítását napi szinten, témakörök mentén,
- szabálytisztelét, felelősségvállalását,
- korábbi teljesítményéhez képest fejlődési törekvéseit.

Az értékelés fajtái

- Diagnosztikus értékelés célja: helyzetfeltárás, az egyénre, csoportra szabott nevelési-oktatási stratégia kialakítása.
- Formatív értékelés célja: a folyamat közbeni irányítás, segítség, korrekció, mindig a gyermek konkrét tennivalóját jelöljük ki.
- Szummatív értékelés célja: összegzés, adott téma, tantárgy, időszak vagy tanév eredményességének megállapítása

Az értékelés formái

A szóbeli értékelés:

- a tanulói tevékenység folyamatos megerősítése, korrigálása, segítése, tanács tanórán és azon kívül;
- feleletek, dolgozatok érdemjegyéhez fűzött indoklás;
- a tantestület, illetve a diákság előtti igazgatói értékelés.

Az írásbeli, szöveges értékelés:

- a dolgozatokhoz írt rövid instrukció, vélemény,
- dicséretetek, elmarasztalások, bejegyzések beírása a digitális naplóba.
- negyedéves és háromnegyedéves értékelés a digitális naplóban
- félévi értesítő (elektronikus és papíros formában)

Az értékelés fokozatai - Osztályozás (Nkt. 54. §, 20/2012. EMMI-rendelet 64. §)

Iskolánkban a hagyományos ötfokozatú skálán érdemjegyekkel minősítjük a diákok egy-egy tantárgyból nyújtott teljesítményét. A tanárok a tanítási folyamat kezdetén ismertetik a diákokkal az értékelés elveit.

- **Elégséges** évközi érdemjegyet kap az a tanuló, aki az alapfogalmakat, szabályokat megértette, de hiányosságai vannak még a lényeges összefüggések területén is; a legegyszerűbb feladatokat önállóan megoldja, az összetettebbeket elkezdni is csak segítséggel tudja.
- **Közepes:** A leglényegesebb ismereteket és összefüggéseket elsajátította, alkalmazni mechanikusan, segítséggel tudja.
- **Jó:** Apró hiányosságai vannak az ismeretanyagban, kis segítséggel saját magát korrigálni képes.
- **Jeles:** A tantervi ismeretanyagot elsajátította, biztonsággal előadja és alkalmazza azt. Gyakran többféle megoldást is képes adni.

További szabályok:

A tantestület megállapodása szerint az osztályozó vizsga, a javító és különbözeti vizsga, valamint az írásbeli témazáró dolgozatok értékelési határai a következők:

0-39%	elégtelen
40-54%	elégséges
55-74%	közepes
75-89%	jó
90-100%	jeles

9. évfolyamtól az érettségi típusú és nehézségű számonkéréseknél irányadó a középszintű érettségi százalékos értékelése.

- A szülő az elektronikus naplón keresztül negyed- és háromnegyed éves értékelést kap gyermekéről. Ebben a diák tanulmányi teljesítményének, szorgalmának, viselkedésének változásáról tájékoztatja az osztályfőnök a szülőt. Félévkor elektronikus és nyomtatott értesítőt kapnak a diákok.
- A kiemelkedő tanulmányi eredményt vagy példamutató magatartást, szorgalmat vagy közösségi munkát tanúsító tanulók az iskola közössége előtt oklevelet, jutalomkönyvet illetve a 15. jubileumi évben alapított emléklakettet vehetnek át az igazgatótól.
- A házi feladatokat, a tanulók órai munkáját szóban vagy érdemjeggyel értékeljük.
- Csoportmunka, tanulókísérlet alkalmával mindig értékeljük a közös teljesítményt. A készségi tárgyakból csak a mindenki által megtanulható, begyakorolható jártasságokat, készségeket minősítjük.
- Ha az írásbeli munka (dolgozat) csalás eredménye, elégtelen érdemjegyet kap rá a tanuló.
- Rendszeresen lehetőséget kapnak a diákok egymás és önmaguk értékelésére is.

- A szóbeli feleletek, témazáró, röp- és házi dolgozatok érdemjegyét az e- naplóba írják be a pedagógusok.
- A munkaközösség és az iskolavezetés a naplóból és a beszámolókból értesül a tanulók értékeléséről.
- Az iskolavezetés a szakmai munkát, minden jelentős iskolai eseményt (munkaközösségek félévi, év végi beszámolója, bemutató órák, óralátogatások, iskolai rendezvények) követően értékeli a tantestület előtt. Az érintett pedagógusokról elismerését szóban fejezi ki.

Érdemjegyek elvárható száma

- A diákok a tudásukról szóban és írásban egyaránt számot adhatnak. A tantárgyak sajátosságainak megfelelően a szaktanárok határozzák meg a szóbeli és írásbeli feleletek arányát. A tanuló számára biztosítjuk, hogy a félévi és az év végi eredmények reális értékeléséhez heti 2-3 órás tantárgyból kéthavonta minimum egy, de a félév során legalább három, 4 vagy több órás tantárgyból lehetőség szerint havonta egy, de a félév során legalább négy alkalommal szerezzen érdemjegyet. Egyéb esetben az óraszám + 1 osztályzat az irányadó.
- A félévi és a tanév végi értékelés osztályzatokkal történik. A tantárgyi osztályzatokra a szaktanár, a magatartás és a szorgalom osztályzatokra az osztályfőnök tesz javaslatot, ezeket a nevelőtestület véglegesíti az osztályozó értekezleten, melyet évente két alkalommal, félév előtt és a tanév vége előtt tartunk.

A magatartás és szorgalom minősítésének alapelvei, szabályai

A magatartás, és a szorgalom értékelése eszköz a tanulói személyiség alakításában, a tudás megszerzésére irányuló tevékenység segítségével, célja a nevelés, a jobbítás, a segítségnyújtás.

A magatartás és a szorgalom érdemjegyeit havi értékeléssel határozzuk meg a hagyományos minősítési formák segítségével. Mind a két minősítésnél figyelembe kell venni a diákok életkori sajátosságait és életkörülményeit. Az osztályfőnök az osztály, és az osztályban tanító tanárok véleményét kikéri, a kialakított minősítést az elektronikus naplóba bejegyzzi.

A pedagógusok órán és órán kívüli szervezett foglalkozásokon folyamatosan, rendszeresen, következetesen reagálnak a tanulók megnyilvánulásaira. Kirívó magatartásbeli vétség, illetve a munkamorál feltűnő romlása esetén a szülőket szóban vagy írásban tájékoztatjuk. Kiemelkedő teljesítményt szóbeli, vagy írásbeli dicsérettel jutalmazunk (versenyek, szereplés rendezvényeken, részvétel szervezőmunkában, stb.)

Bármely minősítés akkor adható, ha a hozzárendelt feltételek többsége egyidejűleg fennáll (nem feltétlenül mindegyik egyszerre). Nehezebben besorolható esetben azt a minősítést kell választani, amely a tanuló magatartását/szorgalmát jobb megközelítéssel írja le.

Félévi és év végi minősítés kialakításának szempontjai:

- a tanuló önértékelése,
- az osztály értékelése a tanulóról,
- az osztályfőnök értékelése a diákok és az osztályban tanító tanárok véleményének figyelembevételével.

A magatartás minősítése

A magatartás a személyiségnek társadalom viszonyaiban való megnyilvánulása. Kifejeződik benne az egyénnek a különböző szituációkhoz, feltételekhez, kisebb-nagyobb közösségekhez való alkalmazkodása, valamint külső hatásokra adott válasza, reagálása.

A tanuló magatartásjegyében kifejezésre jut:

- a tanuló viszonya az iskola értékrendjéhez,
- a Házirendben rögzített viselkedési normák és íratlan viselkedési szabályok betartásának szintje,
- a tanuló viszonya, magatartása társaihoz, tanáraihoz, az iskola dolgozóihoz,
- alkalmazkodás a kulturált magatartási szabályokhoz az iskolán belüli és kívüli programokon, rendezvényeken,
- változás a tanuló korábbi magatartásához képest (pozitív, negatív),
- az óra alatti magatartás, fegyelmezettség.

Példás (5) magatartású az a tanuló, aki:

- a közösségi életet munkájával, kezdeményezéseivel és véleményével gazdagítja;

- az iskola házirendjét, a közösségi élet iratlan, de vele ismertett vagy együtt kialakított szabályait megtartja, és társait is erre ösztönzi;
- aktivitása, példamutatása nagyfokú, hatása a társaira pozitív
- udvarias és segítőkész;
- megbízható, és a mindenkori helyzetnek megfelelően fegyelmezett;
- viselkedése ellen általában nincs kifogás.

Jó (4) magatartású az a tanuló, aki:

- részt vesz a közösségi tevékenységekben, a rábízott feladatokat elvégzi;
- az iskola házirendjét, a közösségi élet iratlan, de vele ismertett vagy együtt kialakított szabályait megtartja;
- aktivitása, példamutatása közepes;
- általában udvarias és segítőkész;
- megbízható és általában fegyelmezett;
- viselkedésével kapcsolatban csak ritkán merül fel kifogás.

Változó (3) magatartású az a tanuló, aki:

- a közösségi munkában vonakodva vesz részt;
- az iskola házirendjét megszegi, a közösségi élet iratlan, de vele ismertett vagy együtt kialakított szabályait esetenként nem, vagy csak többszöri figyelmeztetésre tartja be;
- aktivitása gyenge, néha negatív példát is mutat;
- gyakran udvariatlan, segítőkészsége változó;
- fegyelmezetlen magatartásával zavarja a tanítást;
- viselkedése ellen gyakran merül fel kifogás, de hibáit általában belátja, szeretné azokat kijavítani.

Rossz (2) magatartású az a tanuló, aki:

- szándékosan árt társának, környezetének, a közösségnek;
- társait normaszegésre csábítja;
- a házirendet és a közösségi élet iratlan, de vele ismertett vagy együtt kialakított szabályait figyelmeztetések ellenére is megszegi;
- aktivitása, példamutatása negatív;
- udvariatlan, rendszeresen és súlyosan zavarja a tanítást;
- beszéde nyíltan trágár, verekedést kezdeményez, vagy a gyengébbet terrorizálja;
- rendszeresen késik, igazolatlanul hiányzik, igazolást hamisít;
- hibáinak kijavítására nem törekszik.

Mulasztások esetén:

- Ha a tanulónak 1-2 igazolatlan órája van, magatartása csak „jó”,
- ha 3 -7 igazolatlan órája van, magatartása csak „változó”,
- ha 7-nél több igazolatlan órája van, magatartása csak „rossz” lehet.
- Ha a tanuló minden igazolatlan óráját az első félévben szerezte, év végi minősítése lehet eggyel jobb.
- Az igazgatói dicséret egy jegyet elmelhet az év végi magatartás osztályzaton

A szorgalom minősítése

Példás (5) szorgalmú az a tanuló, aki:

- igényli tudása bővítését, érdeklődik;
- tanulmányi munkája pontos és megbízható, minden feladatát elvégzi;
- kötelességtudata magas fokú;

- képességeinek megfelelően teljesít;
- gyakran vállal többletfeladatokat, tanórán kívüli ismeretszerzése kiemelkedő és rendszeres; munkabeosztása, önellenőrzése szisztematikus.

Jó (4) a szorgalma annak a tanulónak, aki:

- rendszeresen elvégzi feladatait, munkája megbízható;
- kötelességtudata érzékelhető;
- kevés érdeklődést mutat a különböző műveltségi területek iránt, s egyik iránt sem érdeklődik átlagon felül;
- tanulmányi eredményei kismértékben elmaradnak képességeitől;
- többletfeladatokat vállal, tanórán kívüli ismeretszerzése átlagos; munkabeosztása, önellenőrzése kialakult, rendszeres.

Változó (3) szorgalmú az a tanuló, aki:

- feladatait esetenként nem végzi el, tanulmányi munkája ingadozó;
- csak utasításra kezd munkához;
- kötelességtudata nem megfelelő, munkájának minőségével szemben nem igényes;
- tanulmányi eredményei több területen elmaradnak a képességeitől;
- többletfeladatokat csak ritkán vállal, tanórán kívüli ismeretszerzése gyenge; munkabeosztásra, önellenőrzésre segítséggel képes.

Hanyag (2) a szorgalmi jegye annak a tanulónak, aki:

- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, feladatait nem végzi el;
- munkájának minőségével szemben igénytelen;
- érdektelenség, teljes közöny jellemzi;
- tanulmányi eredményei a legtöbb területen elmaradnak képességeitől; többletfeladatokat nem vállal, tanórán kívüli ismeretszerzése nem jellemző; munkabeosztásra, önellenőrzésre képtelen.

2.11. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az iskolai életben központi helyet foglal el a tanórai tanulás, valamint a másnapi tanórákra való felkészülés, aminek előkészítése nagy figyelmet, körültekintést kíván a szaktanároktól. A szaktanárok a tananyag elsajátítása érdekében szóbeli és írásbeli – tanórán kívül elvégzendő – feladatokat adhatnak a diákoknak.

Az otthoni feladatok kiosztásánál tekintetbe vesszük a tanuló képességeit, mentességeit, korlátait.

Az írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, ezzel kapcsolatos feladatok:

- Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése. Minden tanuló számára a legoptimálisabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.
- A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása.
- A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és egyéni képességek kibontakoztatása.
- Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés, önálló gyűjtőmunka végzése.
- A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka megszilárdítása, gyakorlása, kiegészítése, bővítése.
- A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás.

- A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.
- Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.
- Önellenőrzésre, önértékelésre nevelés.
- A tantárgyakhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatban az alábbi szabályok érvényesülnek:

- A legtöbb tantárgyból a tanulók minden órán kaphatnak házi feladatot.
- Néhány tantárgyból a házi feladatok nem rendszeresek, illetve eltérnek az óráról órára való készülés rendjétől. Ilyen tantárgy pl. a hon és népismeret, etika, ének-zene, informatika.
- A tanulók a tanítási szünetek idejére- a szokásos (egyik óráról a másikkra esedékes) feladatokon túl- nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.
- A tanulóknak minden feladatnál ismerniük kell az elkészítéshez, megtanuláshoz rendelkezésre álló időt, az ellenőrzés és értékelés szempontjait.
- A házi feladatokat rendszeresen ellenőrzi a tanár valamilyen formában.
- A feladatok hiánya a naplón kívül kerül bejegyzésre. Ismételt mulasztások esetén a tanár mérlegelheti, hogyan jelzi a felkészülés hiányát (érdemjegy, szorgalmi jegy).
- A tanulószobás tanulók írásbeli feladataikat itt készítik el, s ezeket a tanár ellenőrzi. Szóbeli feladataik ellenőrzésére nem mindig van idő, lehetőség, ilyenkor ez a szülőkre hárul.
- Egyes tanulók rendszeres felkészülésbeli hiányosságait a tanulószobás nevelő jelzi az osztályfőnöknek, szaktanárnak és a szülőnek.

A házi feladatok típusai: a házi feladatok lehetnek szóbeli, írásbeli és gyakorlati jellegűek.

• Szóbeli feladatok

Célja az órán feldolgozott tananyag önálló elsajátítása elsősorban a tanulók rendelkezésére álló tankönyvek, munkafüzetek, füzetek stb. segítségével (történetek, tartalmak, versek, fogalmak, adatok, idegen nyelvi szavak, szövegek rögzítése, a már megértett összefüggések, következtetések megtanulása stb.).

Számonkérésük szóbeli vagy írásbeli feleltetés útján, páros, csoport- illetve frontális munkával történik. A felkészülés általában óráról órára történik, hosszabb szövegek, versek megtanulására több idő áll rendelkezésre.

• Írásbeli feladatok

Jellemző ráfordítási idő 15-30 perc. Legtöbbször a munkafüzetek, tankönyvek feladatai vagy a tanár által összeállított kérdésekre adandó válaszok, megoldások. Ilyen típusú gyakorló feladatok jellemzőek pl. matematikából, fizikából, kémiából, nyelvtanból.

Nem mindennaposak és több időt igényelnek az otthon készítendő fogalmazások, értékelések, helyzetelemzések, fordítások. Az ilyen feladatok elvégzéséhez a tanár hosszabb időt ad a tanulónak.

• Gyakorlati feladatok

Írásbeli és szóbeli feladatok kiegészülhetnek gyakorlati feladatokkal pl.: illusztráció, ábra készítése, egyszerű kísérletek elvégzése, digitális bemutató készítése. A gyakorlati feladatok önmagukban is alkothatnak házi feladatokat.

Ezek legtöbbször az órán elsajátított technikák gyakorlását jelentik. A gyakorlati feladatok része lehet a dramatizálás, vagyis egy adott szituáció, történet bemutatására, illetve egy iskolai előadásra való készülés.

Az írásbeli és gyakorlati feladatokat kézírással vagy nyomtatottan elkészítve, személyesen vagy elektronikus úton leadva is kérhetik a pedagógusok.

2.12.A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A magatartás és a szorgalom osztályzatokra a tanuló osztályfőnöke tesz javaslatot az osztály diákönkormányzati képviselőinek véleménye alapján, és azt a félévi, illetve év végi osztályozó értekezleten a nevelőtestület hagyja jóvá. Az osztályfőnöknek a javaslat megtételekor tehát figyelembe kell venni a tanulót tanító pedagógusok és az osztály véleményét. Ha az osztályfőnök által javasolt valamelyik minősítéssel nem minden pedagógus ért egyet, az osztályozó értekezleten a végleges minősítést nyílt szavazással, egyszerű szavazattöbbséggel kell megállapítani. A szavazásban a tanulót tanító pedagógusok vesznek részt. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye dönt.

Hagyományosan tanulóink kimagasló teljesítményeit a tanévzáró ünnepélyeken értékeljük. Ennek formája bizonyítvány, oklevél, könyv, szóbeli dicséret. Itt tanulói közösségeket is kiemelhetünk.

Ennek szempontjai a tantestület döntése szerintiek:

- tanulmányi munka,
- sportteljesítmények,
- közösségi munka,
- kulturális és közéleti tevékenység.

A jutalmazás formái

Egyéni jutalmazási formák:

Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

- szaktanári,
- osztályfőnöki,
- igazgatói,
- nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók, tantárgyi szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Az osztályfőnökök és a munkaközösségek javaslatára a legkiemelkedőbb - megyei, országos eredményekkel rendelkező - tanulók oklevélben és könyvjutalomban részesülnek.

Közösségi munkáért a diákönkormányzat is javasolhat tanulókat az elismerésre.

Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi és kulturális versenyek győztese, az év tanulója, az év sportolója, az iskoláért végzett kiemelkedő társadalmi munka részese), jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.

A végzős évfolyamokon a ballagási ünnepségen az eltelt iskolai évek alatt kiemelkedő tanulmányi teljesítményű diákok Kosztolányi-díjat (emlékplakettet) kapnak.

Csoportos jutalmazási formák:

- jutalomkirándulás,
- kulturális hozzájárulás (színház- vagy kiállításlátogatáshoz).

A jutalmazás és elmarasztalás fokozatait, szabályait részletesen a Házirend tartalmazza.

2.13.A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei, vagy az osztályozóvizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló- és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie az 1.8.2. pontban felsorolt esetekben.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja. Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától.

Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestületől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

2.14.A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az iskola településén élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag megismertetésének módjai:

Az I. kerületben a következő nemzetiségek élnek: bolgár, szerb, roma, görög, német, örmény.

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot az iskola a következő tantárgyak helyi tantervébe építette be:

A nemzetiségekről szóló oktatás színterei lehetnek:

- A következő tanítási órák: történelem, ének-zene, magyar nyelv és irodalom, dráma és tánc, etika, osztályfőnöki.
- Szabadidős tevékenységek: projekthetek, diák-önkormányzati programok, vetélkedők, könyvtári programok.
- Lehetőség szerint a nemzetiségi önkormányzatok bevonása: ismertető, előadók kérése.

2.15.A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet fordítunk a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóakra. Az iskola pedagógusai ismerik a tanulók problémáit, **figyelembe veszik** a számukra igazgatói határozat alapján biztosított könnyítéseket, **tantárgyi mentesítéseket**. A szaktanárok **differenciált módon**, az egyéni különbözőségeiket figyelembe véve **foglalkoznak a BTMN és SNI tanulókkal** a tanítás és a számonkérés folyamán egyaránt.

Tantárgyi könnyítések, mentesítések szabályai:

- probléma esetén vizsgálat kérése a tantárgy jellegéből adódó szakintézménytől
- vizsgálat eredménye: szakvélemény,
- a szakvélemény alapján a szülő/gondviselő kérvényezi az iskola igazgatójától a könnyítések, felmentések érvényesítését,
- z igazgató határozatban engedélyezi a könnyítéseket, felmentéseket.

Tantárgyi könnyítések, mentesítések típusai:

- több idő biztosítása írásbeli beszámolók során (ez úgy is megvalósulhat, hogy kevesebb feladatot kap),

- a beszámoló formájának megválasztása (szóban vagy írásban),
- órai munkára, ill. írásbeli beszámolók során segédeszközt használhat (pl. számológép, laptop, helyesírási szótár),
- felmentés egy tantárgyrész (pl. helyesírás) értékelése alól,
- felmentés teljes tantárgy értékelése és minősítése alól (pl. matematika, idegen nyelv, testnevelés), ebben az esetben az érettségi során a tanuló másik tantárgyat választ a mentesített tantárgy helyett.

Minden mentesítés, könnyítés csak akkor érvényes, ha a tanuló részt vesz a tanórákon és a számára előírt fejlesztő foglalkozásokon.

Ezek a **módszerek** a tanulási nehézségük miatt hátrányos helyzetű tanulók **esélyegyenlőségét segítik**, a sikeresebb eredmények elérésével **motivációjuk fenntartható** marad.

A tanórai **csoportbontások** - pl. idegen nyelv, matematika (nyelvi sávok, nívócsoportok), informatika, magyar, történelem, technika stb. - hozzásegítik a tanulókat az elmélyültebb tudás megszerzéséhez, a nehezebben haladóknak is több figyelem és idő jut az ismeretanyag begyakorlására, van mód az egyéni haladási tempó méltánylására, a differenciálásra.

A szaktanárok **korrepetálással** - a mindenkori tantárgyfelosztás keretei között - segítik a gyengébb képességű, vagy valamely átmeneti probléma miatt lemaradást mutató tanulóikat.

A szegényebb szociokulturális háttérrel rendelkező tanulók iskolai felkészülésükhöz használhatják az **iskola számítógépeit**, az **internetet**, továbbá rendelkezésükre áll az **iskolai könyvtár** állománya és a szakképzett könyvtáros pedagógus.

Ha viselkedésbeli, beilleszkedési **problémát tapasztalunk** a gyermeknél vagy mentális, pszichés kiegyensúlyozatlanságot, akkor a megfelelő segítő lépéseket megtesszük (egyéni beszélgetés, szülővel, szaktanárokkal konzultálás, megfelelő segítő szakszolgáltatásokhoz irányítás, iskolapszichológusi foglalkozások).

2.16.A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

Gimnáziumunk mindkét tagozaton „családias iskolaként” működik, igyekszünk minden tanuló személyiségét és családját megismerni. Az osztályfőnökök és szaktanárok lehetőség szerint végigkísérik a diákokat középiskolai pályájukon a kis- és nagykoron át egészen az érettségiig. Ez lehetőséget ad igazi bizalmi kapcsolat kialakítására, ami nem csak a tanulmányok sikerességéhez, hanem a lelki-érzelmi válságok leküzdéséhez és a harmonikus személyiséggé váláshoz is hozzájárul.

2.17.A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek

Jogi meghatározottság

A fogyasztóvédelemről szóló irányadó jogszabályok rendelkeznek a fogyasztók oktatásáról.

A fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatásban részt vevő intézmények, az e feladatra törvényben kijelölt államigazgatási szervek és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

Kiemelt fejlesztési feladat a NAT-ben a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is nevelési-oktatási feladatként szerepel.

A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakítása, a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzése. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése a versenyképesség

erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése.

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés. Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék és a saját életükre vonatkozóan alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Környezettudatos fogyasztás: egyfajta középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és a fogyasztásmentesség között.

Kritikus fogyasztói magatartás: a fogyasztói jogok érvényesítése.

A fogyasztónak joga van:

- az alapvető szükségleteinek kielégítéséhez,
- a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz,
- a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között,
- a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez,
- a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez,
- az egészséges és elviselhető környezetben való élethez.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait, és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai:

- Vizuális kultúra:
  - A közvetlen és rögzített kommunikáció.
  - A tömegtájékoztatás formáinak megkülönböztetése.
  - A reklámplakátok szerepe.
  - A fotó és a reklám hatásrendszerének feltárása.
- Földrajz:
  - A fogyasztói kultúra fejlődése.
  - Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás.
  - Gyűjtőmunka nyomtatott információhordozókból hazánk gazdasági és település-földrajzi sajátosságairól.
  - Az életmód és a fogyasztási szokások alakulása.
  - Vásárlási, fogyasztási szokásaink.
  - A család gazdálkodása.
- Informatika:
  - Az internet egyes kommunikációs szolgáltatásainak használata.
  - Vásárlás az interneten.
  - Informatikai biztonság, az információ hitelessége, a szerzői jog fogalmának megismerése.
- Magyar nyelv és irodalom:
  - A különböző irodalmi művek, filmek elemzésének egyik szempontja.
- Történelem:
  - Az ipari és hírközlési forradalmak jelentőségének megértése.

- Etika:
  - tudatos fogyasztás -erkölcsi felelősség, fair-trade gyártás és kereskedelem, reklám, média hatásai
- Technika életvitel és gyakorlat:
  - tudatos vásárlás, bevásárlás szempontjai - hatása a gazdaságra, család gazdálkodása, életmódunk és fogyasztás
- További színterek:
  - Tanórán kívüli elemek (vetélkedők, versenyek, rendezvények pl. témahét, Diákkadémia, ÖKO-iskolai rendezvények).
  - Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).
  - Az iskola fogyasztóvédelmi működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

A fogyasztóvédelem módszertani elemei

A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák:

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- Adatgyűjtés, feldolgozás információrögzítés együttműködéssel
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése)
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekvédelem)

2.18.A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

Kriminológiai aspektusok

Alapvető célunk a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással kapcsolatos ismeretek oktatása terén az iskolában tanulók jogkövető magatartásának elősegítése, esetleges bűnelkövetésük megakadályozása, a felmerülő problémák, konfliktusok, krízisek kulturált és hatékony kezelése.

A bűnmegelőzés tartalmi elemei

Az iskolai nevelés-oktatásban szükséges a lélektani motívumokra, a helyes és követendő értékrend kialakítására, információnyújtásra, figyelemmel kísérésre, a beilleszkedési problémák csökkentésére fektetni a hangsúlyt.

A cél elérése érdekében megvalósítandó feladatok:

- A helyes értékrend átadása és kialakítása a tanulóknál
- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók folyamatos figyelemmel kísérése, jelzés az együttműködő segélyező szervezetek felé
- Információnyújtás a legális (cigaretta, alkohol stb.) és illegális (kábitószer) drogok használatának negatív hatásairól, következményeiről
- A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése alternatíváinak ismertetése és a lehetőségek biztosítása
- Hátránykompenzáció a különböző problémákkal küzdő tanulók esetében
- Az iskolai beilleszkedési problémák csökkentése, a pozitív társadalmi normák szerinti életvezetés elősegítése
- Esetkezelés, folyamatos segítségnyújtás a tanulóknak és családjaiknak
- Jogok és kötelezettségek ismertetése, tisztázása
- A joghátrányok és jogkövetkezmények megismerésének elősegítése

A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei

- Mentálhigiénia, krízis, erőszak, drog és bűnelkövetési, illetve áldozattá válás elleni előadások a bűnmegelőzési tanácsadó segítségével szisztematikusan minden évfolyamon
- Szoros és folyamatos együttműködés gyermekjóléti és családsegítő intézményekkel, szakszolgálatokkal, különböző civil szervezetekkel, alapítványokkal, hatósági szervekkel (rendőrség, ügyészség, bíróság)
- Személyiségfejlesztés
- Közösségfejlesztés
- Drámapedagógiai eszközök

3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MELLÉKLETEINEK ÉS FÜGGELÉKEINEK RENDJE

A pedagógiai program mellékletei

- 1. sz. melléklet: Megemlékezéseink
- 2. sz. melléklet: Tanulmányi célú kirándulások célterületei
- 3. sz. melléklet: Egészségnevelési program
- 4. sz. melléklet: Szaktanár, osztályfőnök és munkaközösség-vezető feladatai
- 5. sz. CD-melléklet: Helyi tantervek
  - 5/08 Nyolc évfolyamos tantárgyak helyi tantervei
  - 5/08/2017 Nyolc évfolyamos tantárgyak helyi tantervei a 2017/18-as tanévtől
  - 5/04 Négy évfolyamos tantárgyak helyi tantervei
- 6. sz. melléklet: Érettségi témakörök
- 7. sz. melléklet: Vizsgaszabályzat
- (8 sz. melléklet: MIBI)
- 9. sz. melléklet: Könyvtárhasználat
- 10. sz. melléklet: Közösségi szolgálat
- 11. sz. melléklet: Elsősegély-nyújtási terv
- 12. sz. melléklet: Tárgyi feltételek

4. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A pedagógiai program hatálybalépése, felülvizsgálata

Iskolánk nevelőtestülete a dokumentumot a vonatkozó jogszabályi előírások alapján módosította.

A módosítások bevezetése 2017. év szeptember hónap 1. napjától történik felmenő rendszerben.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

A dokumentumot a fenntartó székhelyén, az iskola könyvtárában, az intézményvezetői irodában lehet elolvasni, valamint megtekinthető az iskola honlapján és a Köznevelés Információs Rendszerének elektronikus felületén.

Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

A pedagógiai programot/módosítását az intézmény diákönkormányzata ..... év ..... hó ..... napján tartott ülésén véleményezte, melyet aláírással tanúsítok.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....
diákönkormányzat képviselője

.....
A pedagógiai programot/módosítását a szülői szervezet (közösség) ..... év ..... hó ..... napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet (közösség) a véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....
szülői szervezet (közösség) képviselője

.....
A pedagógiai programot/módosítását az intézményi tanács ..... év ..... hó ..... napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy az intézményi tanács a véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....
intézményi tanács képviselője

A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék

A pedagógiai programot/módosítását az intézmény nevelőtestülete ..... év ..... hó ..... napján tartott értekezletén elfogadta.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....

hitelesítő nevelőtestületi tag

P. H.

.....

hitelesítő nevelőtestületi tag

A pedagógiai programot jóváhagyom.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....

igazgató

P. H.

Fenntartói és működtetői jóváhagyó nyilatkozat

Jelen pedagógiai programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében az alábbi, a fenntartóra többletkötelezettséget telepítő rendelkezések

.....
.....
.....
.....
.....

(fejezet és címmegjelölések)

vonatkozásában a(z) ..... (fenntartó hivatalos megnevezése) mint az intézmény fenntartója egyetértési jogkört gyakorolt. Aláírással tanúsítom, hogy a fenntartó döntésre jogosult szerve/vezetője a pedagógiai program fenti rendelkezéseivel egyetért, azokat jóváhagyja.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....
fenntartó képviselője

Jelen pedagógiai programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében az alábbi, a működtetőre többletkötelezettséget telepítő rendelkezések

.....
.....
.....
.....
.....

(fejezet és címmegjelölés)

vonatkozásában a(z) ..... (fenntartó hivatalos megnevezése) mint az intézmény fenntartója egyetértési jogkört gyakorolt. Aláírással tanúsítom, hogy a fenntartó döntésre jogosult szerve/vezetője a pedagógiai program fenti rendelkezéseivel egyetért, azokat jóváhagyja.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....
működtető képviselője

Budapest I. Kerületi
KOSZTOLÁNYI DEZSŐ GIMNÁZIUM

OM. azonosító: 035344

1012 Budapest, Attila út 135.

Telefon/fax: +36/1/ 375-2282

E-mail: titkarsag@kosztolanyigimnazium.hu

www.kosztolanyigimnazium.hu